„Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš, projektová dokumentácia v stupni DSP a pre zmenu navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z.**“**

DOKUMENTÁCIA NA STAVEBNÉ POVOLENIE (DSP)

Vplyv stavby na životné prostredie

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Stavebník:	**Mesto Veľký Šariš** **Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš**
Projektant:	**STOA architekti plus, s.r.o., Slovenská 28, 080 01 Prešov**
Spracovateľ:	**Ing. Peter Chomjak, Ďumbierska 4, 080 01 Prešov**

Prešov, december 2022

Obsah:

Zoznam v texte najčastejšie používaných skratiek 3

I. Údaje o navrhovateľovi 4
1. Názov (meno).
2. Identifikačné číslo.
3. Sídlo.
4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.
5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti 4

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti 4
1. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).
2. Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy (záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky) a údajov o výstupoch (napríklad zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu,
iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície).
3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie.
4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.
5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.
6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických 35

V. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie 44

VI. Prílohy 46
1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona; v prípade, ak áno, uvedie sa číslo a dátum záverečného stanoviska, príp. jeho kópia
2. Mapy širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe
3. Výpis z katastra nehnuteľností
4. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti

VII. Dátum spracovania 46

VIII. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia 46

IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa 46

Zoznam v texte najčastejšie používaných skratiek:

DSP	Dokumentácia na stavebné povolenie
CHA	Chránený areál
CHÚ	Chránené územie
CHVÚ	Chránené vtáčie územie
KN	Kataster nehnuteľností
KPÚ	Krajský pamiatkový úrad
K.ú.	Katastrálne územie
LPF	Lesný pôdny fond
LV	List vlastníctva
MP SR	Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky
MsZ	Mestské zastupiteľstvo
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NPR	Národná prírodná rezervácia
OBÚ	Obvodný banský úrad
OÚ-OSŽP	Okresný úrad – odbor starostlivosti o životné prostredie
OP	Ochranné pásmo
PHO	Pásmo hygienickej ochrany
POH	Program odpadového hospodárstva
PR	Prírodná rezervácia
PSK	Prešovský samosprávny kraj
R-ÚSES	Regionálny územný systém ekologickej stability
RÚVZ	Regionálny úrad verejného zdravotníctva
SAV	Slovenská akadémia vied
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SR	Slovenská republika
SSC	Slovenská správa ciest
STN	Slovenská technická norma
ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TPK	Typologicko-produkčná kategória
ÚGKaK SR	Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
ÚPaŽP	Územný plán a životné prostredie
ÚPN	Územný plán
ÚPN-M	Územný plán mesta
ÚPN VÚC	Územný plán veľkého územného celku
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
Z. z., Zb.	Zbierka zákonov
ŽP	Životné prostredie

Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti

podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

I. Údaje o navrhovateľovi

1. Názov (meno).

Mesto Veľký Šariš

2. Identifikačné číslo

00 327 972

3. Sídlo.

Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš

4. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje oprávneného zástupcu navrhovateľa.

JUDr. Viliam Kall, primátor mesta
tel.: 051/321 41 11
e-mail.: primator@velkysaris.sk

5. Meno, priezvisko, adresa, telefónne číslo a iné kontaktné údaje kontaktnej osoby, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti a miesto na konzultácie.

Ing. arch. Tomáš Slovák, vedúci odd. výstavby, ÚP a ŽP
tel.: 0940 603 843
e-mail.: vystavba@velkysaris.sk, tomas.slovak@velkysaris.sk

STOA architekti plus, s.r.o. – Ing. arch. Andrea Macejková, zodpovedný projektant
tel.: 0903-553 049

II. Názov zmeny navrhovanej činnosti

Názov stavby:
„Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš“

III. Údaje o zmene navrhovanej činnosti

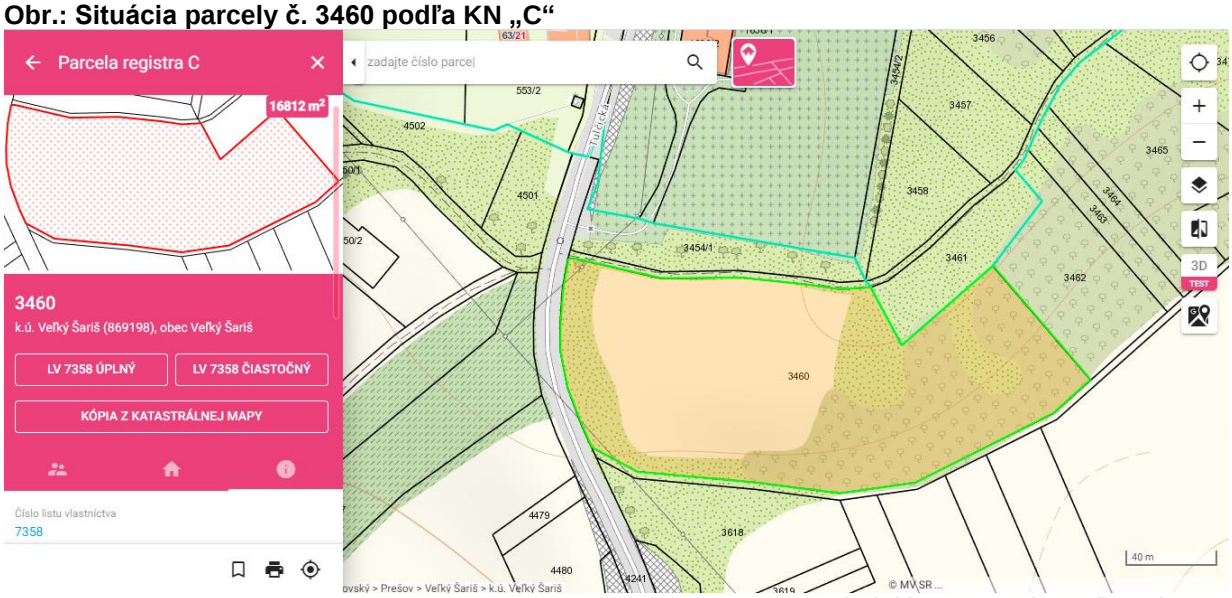
1. Umiestnenie navrhovanej činnosti (kraj, okres, obec, katastrálne územie, parcelné číslo).

Kraj:	Prešovský
Okres:	Prešov
Obec:	Veľký Šariš
Katastrálne územie:	Veľký Šariš

Navrhovaná činnosť **„**Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš, projektová dokumentácia v stupni DSP a pre zmenu navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z.“ sa realizuje v k.ú. Veľký

Šariš na parcele č. 3460 Katastra nehnuteľností (KN) „C“, list vlastníctva (LV) č. 7358: druh pozemku - trvalý trávny porast, umiestnenie – pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce, výmera parcely je 16 812 m^2, vlastník: Mesto Veľký Šariš, Nám. sv. Jakuba 1, Veľký Šariš, 082 21, SR, IČO: 327972.

Obr.: Situácia parcely č. 3460 podľa KN „C“

Zdroj: Kataster nehnuteľností, 2022

2. Opis technického a technologického riešenia vrátane požiadaviek na vstupy (záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky) a údajov o výstupoch (napríklad zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície).

POPIS FUNKČNÉHO A TECHNICKÉHO RIEŠENIA
Umiestnenie a technické podmienky stavby
Navrhovaná stavba **Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš** je situovaná na ul. ul. Tulčícka , 082 21 Veľký Šariš, k. ú. Veľký Šariš na parcelách Katastra nehnuteľností (KN):
parc. č. KN - C 3460 trvalý trávnatý porast - plocha riešeného územia z parcely - 8843 m^2
parc. č. KN - C 3454/1 trvalý trávnatý porast - plocha riešeného územia z parcely 2027 m^2
parc. č. KN – C 3459/2 zastavaná plocha a nádvorie - poľná cesta - plocha riešeného územia z parcely 396 m^2
SO 06 Verejný vodovod:
parc. č. KN - C 1636/1 ostatná plocha - pozemok, na ktorom je cintorín - umiestnenie vodovodu v existujúcej uličke
parc. č. KN - C 1636/2 zastavaná plocha a nádvorie. Dom smútku - napojenie elektriky
parc. č. KN - C 1636/3 zastavaná plocha a nádvorie - pozemok využívaný podľa druhu pozemku - napojenie na vodovod, elektriku

<u>Kapacitné údaje</u>

Počet hrobov :	klasické	239 x 2 miesta =	478 miest
	zelené	91 x 2 miesta =	182 miest
	urnové	198 x 2 miesta =	396 miest
	detské	10 =	10 miest
	kolumbárium	90 =	90 miest
	prírodné pochovávanie	48 =	48 miest
celkové množstvo pochovaných		**=**	**1 204 miest**

Existujúce parkovisko - počet parkovacích miest: cca 38, parkovisko je riešené z polovegetačných tvárnic, bez vodorovného dopravného značenia

Navrhovaná stavba je členená na nasledovné stavebné objekty:

SO 01 Architektúra
SO 02 Komunikácie a spevnené plochy
SO 03 Elektroinštalácie
SO 04 Verejné osvetlenie
SO 05 Verejný vodovod
SO 06 Sadovnícke úpravy

Plánovaná stavba bude situovaná v súlade s Územným plánom mesta Veľký Šariš.

Urbanistické začlenenie stavby do územia

Stavba je v koncovej polohe mesta, v územnom pláne je plošne definovaná. Návrh rieši plochu cintorína na parcelách na to vyčlenených v územnom pláne.
Na parc. č. KN - C 3560 bola vyčlenená plocha pre cintorín hranicou existujúcej vzrastlej zelene.

Architektonické riešenie stavby, jej hmotové členenie, vzhľad a pôdorysné usporiadanie

Celková plocha riešeného územia: **vlastná stavba - 11 266 m^2**
Z toho plocha :

A nástupné plochy	307 m^2
A/1 chodník pri parkovisku	173 m^2
B spevnené plochy pojazdné autom do 3,5 t	497 m^2
C pešie chodníky mlatové	982 m^2
D rigol	720 m^2
E plocha hrobových polí	1247 m^2
F plocha zelene	7340 m^2

Údaje o prevádzke alebo výrobe

V navrhovanom areáli sa bude pochovávať v zmysle Zákona o pohrebníctve 131/2010 Z. z. podľa § 19 odst. (1). Hrob na ukladanie ľudských pozostatkov musí spĺňať tieto požiadavky:
a) hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m, pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m, pre potratený ľudský plod alebo predčasne odňatý ľudský plod najmenej 0,7 m; prehĺbený hrob musí mať hĺbku aspoň 2,2 m,
b) dno musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemnej vody,
c) bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m,
d) rakva s ľudskými pozostatkami musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške 1,2 m; ak ide o rakvu s potrateným ľudským plodom alebo predčasne odňatým ľudským plodom, vo výške 0,7 m.
Na dvojhrob a viachrob sa nevzťahujú požiadavky ustanovené v odseku 1 písm. c).
Odst. (2) Ľudské ostatky musia byť uložené v hrobe najmenej do uplynutia tlecej doby, ktorá podľa zloženia pôdy musí trvať najmenej 10 rokov.
Odst. (3) Ak sa zistí, že ľudské ostatky nie sú ani po uplynutí ustanovenej tlecej doby zotleté, tlecia doba sa musí primerane predĺžiť na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu.
Odst (4) Pred uplynutím tlecej doby sa môžu do toho istého hrobu uložiť ďalšie ľudské pozostatky, ak je ich možné umiestniť nad úroveň naposledy pochovaných ľudských ostatkov a vrstva uľahnutej zeminy nad vrchnou rakvou bude najmenej 1 m.
(5) Do hrobky je možné uložiť aj viacero rakiev s ľudskými pozostatkami alebo s ľudskými ostatkami; rakva uložená do hrobky musí byť zabezpečená pred únikom zápachu do okolia a musí byť vyrobená tak, aby chránila ľudské ostatky pred hlodavcami.
Podľa spracovaného Hydrogeologického prieskumu je lokalita vhodná na pochovávanie, spodná vody v území v hĺbke pochovávanie nie je. Tlecia doba na základe skladby zeminy je odporučená na 25 rokov.
Hroby hlbšie ako 1,0 m je potrebné počas výkopov pažiť.

Údaje o vplyve stavby na ŽP, verejné zdravie a požiarnu ochranu
Navrhovaná stavba svojou prevádzkou nezhorší životné prostredie lokality. Nebude nepriaznivo vplývať na osvetlenie okolitých objektov, nebude ich tieniť a ani nebude okolitými objektmi tienená. Rovnako nebude zdrojom hluku v lokalite.
Existujúci rigol odvádzajúci nárazovú dažďovú vodu je zachovaný. Navrhované prechody cez rigol budú určené pre peších. Navrhnuté budú ako násypy v ktorých budú inštalované potrubia pre odvod dažďovej vody s dimenziou väčšou ako je dimenzia existujúcich potrubí .
Počas realizačných prác bude potrebné zabezpečiť dodržanie hlukových limitov a v maximálnej možnej miere eliminovať prašnosť. Pri nakladaní s odpadmi, ktoré vzniknú počas realizácie, sa vzhľadom na ich charakter nepredpokladá bezprostredné ohrozenia životného prostredia. Je potrebné zabezpečiť dočasné skladovanie vo vyhradenom priestore, kde budú chránené proti odcudzeniu a znehodnoteniu vplyvom poveternostných podmienok (dážď, vietor, voda, a pod.).

Požiadavky na vstupy
Záber pôdy
Celková plocha riešeného územia :
- vlastná stavba - 11 266 m^2

Z toho plocha :

A nástupné plochy	307 m^2
A/1 chodník pri parkovisku	173 m^2
B spevnené plochy pojazdné autom do 3,5 t	497 m^2
C pešie chodníky mlatové	982 m^2
D rigol	720 m^2
E plocha hrobových polí	1247 m^2
F plocha zelene	7340 m^2

SO 01 Architektúra

V rámci časti SO 01 bude riešené :
oplotenie - v kombinácii betónových stĺpikov v pohľadovej časti cintorína a pletivového oplotenia v časti južnej a východnej;
vstupná brána - pozostávajúca z deliacej steny, hlavnej vstupnej posuvnej brány na elektrický pohon a bočnej bránky pre chodcov. Na vstupnú bránu nadväzuje oplotenie;
kolumbárium;
podzemné kontajnery na separovaný odpad;
prvky drobnej architektúry - lavička, miesto s odberom vody, koše na komunálny odpad súčasťou návrhu budú dizajn jednotlivých typov hrobov .

SO 02 Komunikácie a spevnené plochy
RIEŠENIE DOPRAVY
V ostatním území a v katastrálnom území mesta Veľký Šariš, na p.č. 3454/1, 3459/2, 3460 je plánovaná výstavba rozšírenia areálu mestského cintorína Veľký Šariš. Parcely susedia s cestou III/3430 a sú situované v ostatním území mesta, na okraji zastavaného územia mesta Veľký Šariš.
Plánovaná výstavba pozostáva zo siete komunikácií s existujúcim napojením na cestu III/3430. Cesta III/3430 je komunikácia kategórie približne C 7,5/60, funkčná trieda B2. Objekt rieši sieť komunikácií pre novú plochu cintorína, vrátane prepojenia na komunikácie pôvodného cintorína. Z toho vyplýva navrhované dopravné napojenie pre ľahkú dopravu, t.j. osobné automobily a ľahké nákladné automobily.
V objekte sa nerieši úprava existujúceho napojenia cestu III/3430, ani existujúceho parkoviska pri cintoríne. Existujúce parkovisko je riešené s kolmým státím s kapacitou cca 38 parkovacích miest bude doplnené chodníkom.
V objekte SO 02 sa rieši výstavba siete účelových komunikácií, nástupnej spevnenej plochy ako aj chodníkov sprístupňujúcich existujúce parkovisko a jednotlivé plochy cintorína.
Výstavbou siete účelových komunikácií, nástupnej spevnenej plochy ako aj chodníkov pre peších sa vytvoria podmienky bezpečnej a pohodlnej prevádzky dopravy na cintoríne a tiež sa zabezpečia podmienky bezpečného a pohodlného pohybu peších.
Projektované komunikácie a nadväzujúce spevnené plochy a chodníky pre peších smerovo a výškovo rešpektujú polohu existujúceho vjazdu napojenia na existujúcu komunikáciu (III/3430),

jestvujúce plochy cintorína a okolitý terén.
Smerové vedenie všetkých trás je v priamej s kolmým umiestnením Trasy „A“ k ostatným Trasám „B“, „C“ a „D“. Existujúce napojenie na cestu III/3430 je s oblúkmi (R=8m) a sprístupňuje novo navrhovaný vstup a spevnenú plochu ako aj jestvujúce parkovisko.
Chodníky sú trasované okolo parkoviska („Ch1“), voľne v ploche („Ch2“), ako aj pomedzi jednotlivé hrobové miesta a plochy s logickým napojením na parkovisko, spevnenú plochu a komunikácie.
Odvodnenie povrchu vozovky komunikácie bude zabezpečené pozdĺžnym sklonom, ako aj 2%-ným priečnym sklonom vsakovaním cez vozovku, so zaústením do vsakovacieho systému.
Odvodnenie povrchu chodníka bude zabezpečené jeho priečnym a pozdĺžnym sklonom smerom ku komunikácii. V miestach na to vhodných sa chodníky odvodnia do okolitých zelených pásov.
Odvodnenie zemnej pláne sa prevedie 3%-ným priečnym sklonom pomocou štrkopieskovej vrstvy do pozdĺžnych drenáží, ktoré sú vyústené do drenážnych jám.

Hlavné parametre objektu
Komunikácie vnútroareálové:

Kategória:	MÚ 3,5/20 – vnútroareálová účelová komunikácia
Funkčná trieda:	D1 – upokojená účelová komunikácia,
Dĺžka trás v osi:	Trasa „A“ – 93,0m
	Trasa „B“ – 35,4m
	Trasa „C“ – 53,5m
	Trasa „D“ – 46,6m
Priečny sklon:	2,00%
Spevnená plocha:	
Nástupné plochy:	206m^2 + 64m^2
Komunikácie pre chodcov:	
Funkčná trieda:	D3 – komunikácie pre chodcov,
Dĺžka trás v osi:	Trasa „Ch1“ – 44,2m (chodník š.4,0m)
	Trasa „Ch2“ – 102,5m (chodník premenlivá š. 1,5-2,1m)
	Podružné trasy chodníkov – cca 710m (š. 1,2m, 1,5m, 3,75m).

Pre navrhované miestne komunikácie (MK) boli použité charakteristiky komunikácií podľa STN 73 6110 „Projektovanie miestnych komunikácií“ pre funkčnú triedu D1 a D3 a STN 73 6056 „Odstavné a parkovacie plochy cestných vozidiel.
Zemné práce budú pozostávať z odhumusovania v hrúbke podľa IGP, násypových a výkopových prác a spätného zahumusovania.

SO 03 Elektroinštalácie
V rámci SO 03 sa bude realizovať napojenie elektrickej pohonnej jednotky pre automatické otváranie vstupnej brány do areálu cintorína a rozšírenie verejného osvetlenia (VO) pre novovybudovanú komunikáciu pre chodcov (SO 04 Verejné osvetlenie).
Napojenie elektrického pohonu vstupnej brány sa uvažuje z existujúceho rozvádzača umiestneného v budove fary. Rozvádzač sa vyzbrojí dodatočným dvojmodulovým jednofázovým ističom s prúdovým chráničom. Kábel bude vedený v zemi v káblovej ryhe umiestnený v chráničke, typ a prierez kábla ako aj hodnota ističa budú spresnené v ďalšom stupni projektovej dokumentácie (PD). Pred výkopom ryhy musia byť vytýčené všetky podzemné inžinierske siete (PIS).
Predpokladaný príkon el. pohonu: PEP = 0,3 kW
Predpokladaný súčasný príkon VO: PSVO = 0,6 kW

SO 04 Verejné osvetlenie
V rámci SO 04 sa bude realizovať rozšírenie verejného osvetlenia (VO) pre novovybudovaný areál.
Bod napojenia rozšírenia verejného osvetlenia bude určený správcom verejného osvetlenia. Spínanie vonkajšieho areálového osvetlenia bude zabezpečené správcom osvetlenia.
Návrh verejné osvetlenie bude vychádzať z noriem STN 13201-1 2015 a STN 13201-2. Osvetlenie bude navrhnuté LED svietidlami. Cieľom bude osvetliť komunikácie pre chodcov

v rozsahu intenzity osvetlenia medzi 2 – 15 lux (orientačné osvetlenie) a osvetlenie vybraných súčastí areálu cintorína (scénická osvetlenie).

Presné typy svietidiel, typy a výšky stĺpov VO prípadne použitie výložníkov a nadstavieb a ich rozmiestnenie, budú určené v ďalšom stupni PD na základe výpočtu a po zohľadnení požiadaviek správcu VO. Stožiare sa pred umiestnením vytýčia. Stožiare budú navrhnuté tak, aby netvorili prekážky v komunikácii ani v chodníkoch. Káblový rozvod medzi jednotlivými stožiarmi musí byť položený bez spojkovania. Rozvod medzi stĺpmi VO navrhujeme káblami typu AYKY uloženými v zemi. Prierez kábla bude navrhnutý s dostatočnou rezervou pre prípadné rozšírenie siete VO v budúcnosti. Káble VO budú uložené v hĺbke 80 cm v chráničke a zhora bude uložená výstražná fólia. Pred výkopovými prácami sa musia vytýčiť všetky PIS. Na základe toho upresniť prípadné križovanie káblov a polohu uloženia káblov. Káblové rozvody ukladať do upraveného výkopu v súlade s STN 33 2000-5-52 a STN 73 6005. Každý stĺp VO bude uzemnený v súlade s STN 33 2000-5-54. Uzemnenie stĺpov bude riešené v DSP.

Predpokladaná energetická bilancia VO:
- inštalovaný aj súčasný príkon je 0,6 kW,
- predpokladaná ročná spotreba elektrickej energie verejného osvetlenia je 2190 kWh pri ročnom časovom fonde 3650 h (doba svietenia - priemerne 10 hod/d).

SO 05 Verejný vodovod

Spotreba vody

Areál cintorína je zásobovaný vodou z verejného vodovodu existujúcou vodovodnou prípojkou.

POŽADOVANÉ KAPACITY

Špecifická potreba vody je určená podľa Vyhlášky Ministerstva ŽP SR č. 684/2006 zo 14.11.2006.

Výpočet potreby vody pre dom smútku:

5 zamestn.	x	60 l/zam.	=	300 l/deň
126 návštev	x	3 l/návšteva	=	378 l/deň
Spolu				678 l/deň = 0,678 m^3/deň

Qd	678/10x60x60	=	0,019 l/s
Qd max	1,5x0,019	=	0,028 l/s
Qh max	1,8x0,028	=	0,051 l/s
Q rok	= 100 x 0,678	=	67,8 m^3 /rok

Priemerná ročná potreba vody ..... Qr = 0,678 m^3 x 100 dní = 67,8 m^3/rok
Predpokladaná ročná potreba vody pre dom smútku bude 67,8 m^3.

Priemerné množstvo splaškových odpadových vôd za deň:
Produkcia splaškových odpadových vôd je rovná potrebe vody a je Qs = 0,678 m^3/deň.

Zavlažovanie trávnatých plôch v závislosti od najvyššej dennej teploty:

Najvyššia denná teplota °C	Potreba vody l/m^2	Zavlažovací interval dni
> 35	7	2-3
30-35	5-6	4-5
25-30	3-4	6-8

Zavlažovanie rastlej zelene v prvých dvoch rokoch po výsadbe

Závlaha každé 2 dni, teplota nad 35°C, 7 l /m^2
Plocha zelene – cca 1000 m^2

Potreba vody na deň pre závlahy 1000 m^2 x 7 l = 7 000 l = 7,00 m^3 /deň

Pre rozšírenú časť cintorína bude bod napojenia v armatúrnej šachte, pri dome smútku. V rámci SO 05 Vonkajší vodovod sa bude realizovať:

- rozvod vody z verejného vodovodu od armatúrnej šachty pri dome smútku k výtokovým stojanom v novej časti cintorína v počte 4 ks
- výtokové stojany v starej – exist. časti cintorína v počte 2 ks
- armatúrne šachty – ŠA – pri každom výtokovom stojane

POPIS TECHNICKÉHO RIEŠENIA
Potrubie bude uložené s krytím min. 1,20 – 1,5 m. Pri každom zmene smeru a odbočke potrubia je potrebné v lomoch osadiť betónové bloky. Na plastové potrubie sa osadí vyhľadávací vodič.

Prívod vody je vedený v zeleni a z časti v areálovej komunikácii. v min. Sklone 0,3 %.
Zemné práce je nutné vykonávať v súlade s STN 73 3050 a typovou smernicou. Šírka ryhy je 1,0 m a je určená ako maximálna. Prevádzka vodovodu je automatická, prúdenie vody v potrubí je tlakové. Zabezpečuje ho tlak v sieti. Potrubie vedené pod komunikáciou sa uloží do ochrannej rúry PE príslušnej dimenzie.
Zásyp ryhy a úprava povrchu do pôvodného stavu sa prevedie až po vykonaní tlakových skúšok podľa STN 73 6611.

Výtokové stojany sú ukončené armatúrnymi šachtami, v ktorých sú vyšpecifikované odbery pre ručné závlahy - hadicami (polievanie vysadenej zelene stromov a kríkov v prvých dvoch rokoch) a odbery k výtokovým stojanom pre verejnosť.
Armatúrna šachta je prefabrikovaná železobetónová obdĺžniková nádrž s krycou stropnou doskou a liatinovým poklopom s nosnosťou B 125 kN – neprejazdná nákladným vozidlom.

SO 06 Sadovnícke úpravy
Nevyhnutnou súčasťou urbanistického celku a rovnocenným partnerom ostatnej vybavenosti priestoru je zeleň. Zeleň je charakteristický miestotvorný prvok, je dôležitým kompozičným prostriedkom k členeniu, zjednoteniu či odlíšeniu priestorov.
Základom urbanistickej koncepcie je rešpektovanie, ale aj využitie terénnych, prírodných a urbanistických daností priestoru. Forma a štruktúra úprav zelene v riešenom území rešpektuje územnotechnické možnosti, pričom je komponovaná vo väzbe na architektonický návrh a prevádzkové potreby.
Základným princípom je vytvorenie vyváženej urbanistickej štruktúry. Použitím prvkov zelenej infraštruktúry aplikujeme princíp spomaleného odtoku zrážkovej vody z miesta jej dopadu a jej následného vsakovania a odvádzania, ozdravovanie životného prostredia čistením, zvlhčovaním a ochladzovaním ovzdušia, podporou retencie, postupného vsakovania, zmiernením efektu tepelných ostrovov, tvorbou tieňa pod korunami stromov, redukciou spotreby pomocou pasívnej výhrevnosti a ochladzovania, estetickým zatraktívnením prostredia. Prírodnými a poloprírodnými prvkami ekosystémové služby podporujú biodiverzitu.
Cieľom stavebného objektu je dotvorenie riešeného priestoru cintorína výsadbou sprievodnej zelene parkoviska, úprava existujúceho odvodňovacieho rigólu, a riešenie rozšírenej plochy cintorína. Pri formovaní návrhu riešenia sa kládol dôraz na dodržanie nasledujúcich zásad:
- úpravou zelene doplniť architektonické riešenie a vytvoriť funkčný i estetický nástupný priestor pre návštevníkov cintorína;
- využívať zeleň na ekostabilizačné opatrenia, na elimináciu nepriaznivých vplyvov ľudských aktivít, hygienické odizolovanie priestoru, pohľadové potlačenie a priaznivé obytno–výtvarné začlenenie priestoru, žiadúce pritienenie výsadbou stromov;
- pri výbere drevín prihliadať na geografické a ekologické podmienky územia;
- rešpektovať príslušné STN pri výsadbe sprievodnej zelene komunikácií;
- rešpektovať existujúce a navrhované IS a ich ochranné pásma;
- pri návrhu vychádzať z poznania riešeného územia, z realizovaných prieskumov, z požiadaviek zadávateľa.

Kompozícia vegetačných úprav vychádza z priestorových možností plochy vyčlenenej na rozšírenie cintorína, konfigurácie hrobových polí a taktiež z požiadaviek investora na funkčnosť a estetiku priestoru. Cieľom úpravy v danej lokalite je možnosť rešpektovať obraz krajiny a uplatniť s miernou štylizáciou princípy tvorby krajinných cintorínov, ktoré sú veľmi vhodné pre našu lesnatú krajinu. Druhovým zložením zelene pohrebiska je rešpektovanie prirodzenej vegetácie, pri výbere druhov sa bude vychádzať aj so symboliky rastlín a tradičného sortimentu zelene pohrebísk.
Keďže navrhovaná časť rozširujúceho sa cintorína je predelená v súčasnosti od existujúceho cintorína odvodňovacím rigólom a líniovou výsadbou tují, navrhuje sa primerane zredukovať líniu tují a existujúci rigól vyčistiť od náletových drevín a doplniť v stanovených segmentoch nižšiu zeleň (nižšie kry, okrasné trávy) popri rigóle tak, aby tieto časti neboli opticky predelené.
Existujúci vstup pre peších je v súčasnosti lemovaný výsadbou dvoch vŕb a následne jednostranne výsadbou ihličnanov – tuje, jedľa. Tieto výsadby zároveň lemujú existujúce pietne miesto obetiam 1. sv. vojny. V návrhu sa uvažuje s úpravou tohto miesta, vytvorením dôstojného rámca pomníku, uvoľnením korún vŕb - odstránením niektorých tují a jedle. Návrh zelene nadväzuje na úpravu spevnených plôch.

Ťažisko návrhu tvorí **vertikálna zeleň** – doplnená alej medzi parkoviskom a cintorínom, skupinové výsadby stromov v plochách hrobových polí, výsadba zeleného lemu z východnej strany, výsadba stromov ako formy označenia hrobov ekologických prírodných pohrebísk. Výsadby sú navrhované tak, aby rešpektovali a vytvárali kostru kompozície zelene, svojim usporiadaním naväzovali na riešený priestor čo možno najprirodzenejšou úpravou. Kvôli dosiahnutiu určitej vertikálnej variabilnosti, navrhujeme na výsadbu použiť viaceré druhy stromov a vytvárať zosadby tak, aby bola simulovaná „prírodná“ rozmanitosť. Avšak pri skupinových výsadbách stromov v plochách hrobových polí uvažujeme s výsadbou jedného druhu stromov, kvôli zjednoteniu tejto úpravy a odlíšeniu tohto typu pochovávania od ostatných. Pri výbere drevín musia byť zohľadnené potreby priestoru a prevažne autochtónne dreviny navrhovať vo varietach, ktoré splnia dané nároky na priestor /koruna, koreňový systém/ typovo napr. javor (*Acer sp.*), lipa (*Tilia sp.*), hrab (*Carpinus sp.*), dub (*Quercus sp.*), … Druh i variety budú spresnené v ďalšom stupni PD. Dreviny v tomto priestore sú umiestnené v plochách zelene do rastlého terénu.
Všetky navrhované stromy budú sadené vzrastlé s obvodom kmeňa 16/18 cm vo výške 1,0m, s podchodnou výškou koruny 2,2m. Pri všetkých stromových výsadbách budú osadené 3 drevené koly spojené navrchu do trojuholníka, ktoré slúžia ako dočasná ochrana a kotvenie drevín proti nakloneniu a vyvráteniu pôsobením poveternostných vplyvov.
Ďalšou formou výsadieb v upravovanom priestore budú **líniové výsadby vyšších a nižších krov** situované na ploche pohrebiska tak, aby tieto výsadby rámcovali mikro priestor vo vymedzených polohách a oddelili jednotlivé hrobové celky nízkou zeleňou. Druhové zloženie týchto výsadieb bude volené s ohľadom na dané podmienky, ale najmä na estetické doplnenie plôch, farby kvetov, listov. Výsadby budú tvoriť dreviny nenáročné - listnaté i listnaté stálozelené ozdobné listom, kvetom a plodmi ako i ihličnaté kry (v minimálnom zastúpení), kry zaujímavého tvaru. Navrhované druhy drevín sú voľne rastúce s možnosťou úpravy rezom podľa potreby tak, aby výsadba vytvárala dostatočné súkromie, ale zároveň nevytvárala v priestore jednoliatu “hradbu”. Kvôli dosiahnutiu určitej vertikálnej variabilnosti, navrhujeme pre túto formu výsadby použiť rôzne kry a vytvárať zosadby tak, aby bola simulovaná „prírodná“ rozmanitosť. Rastlinný materiál je volený tak, aby postupne v jednotlivých ročných obdobiach zakvitli jednotlivé skupiny drevín usporiadané v prirodzených pomeroch, ktoré sa nájdu v prírode. V plošných výsadbách by po zapojení mala zeleň fungovať skoro bezúdržbovo.

Plošná zeleň je zastúpená systémom plôch, ktoré rozvíjajú návrh v horizontálnej úrovni. Táto zeleň je v riešenom areáli zastúpená predovšetkým **plochami trávnika**. Založenie trávnych porastov – trávniky sú navrhnuté v dvoch kvalitách, parkový trávnik a extenzívny prírodný trávnik. Plochy s extenzívnym trávnikom predstavujú prírode blízky porast zložený zo zmesi kvitnúcich lúčnych trvaliek a tráv vo vyváženom pomere. Zastúpenie jednotlivých druhov zabezpečuje stabilitu porastu a vychádza zo špecifík a podmienok konkrétnej lokality, pre ktorú je zmes určená. Pred samotným výsevom je predsejbová príprava pôdy totožná ako u parkového trávnika. Rozdiel je vo výseve a následnej starostlivosti.
Presne zadefinované plochy jednotlivých trávnikov budú v ďalšom stupni PD.

Na plochách zelene sa v návrhu uvažuje aj s **trvalkovými záhonmi**, ktoré v pravidelnom rytme obohacujú cintorín o aspekt sezónnej premenlivosti. Trvalkové záhony sú navrhované formou "štrkových záhonov" - tzn. výsadby tráv a trvaliek sú realizované do vegetačnej vrstvy s prítomnosťou minerálnych komponentov (štrk, kamenivo, piesok) do pripravenej plochy. Tieto budú navrhnuté podľa zásad extenzívnych výsadieb, teda s minimálnou nutnou údržbou, prvkami sebakontroly, viacročnej udržateľnosti a predovšetkým celoročnou dynamickou premenlivosťou. Záhon bude mať kompaktný charakter, moderný, vzdušný vzhľad. Pre výber rastlín bude zásadné kritérium vhodnosť pro podmienky stanoviska (suché, priepustné, málo živné stanovisko), bez nutných výmen, resp. vylepšovania zeminy organickými materiálmi.
Presné zadefinovanie rozsahu plôch trvaliek bude obsahom ďalšieho stupňa PD rešpektujúc požiadavky investora na rozsah následnej údržby.

Iné nároky
Neboli identifikované.

Údaje o výstupoch
Zdroje znečistenia ovzdušia
Počas výstavby
Hlavné bodové, resp. líniové zdroje znečistenia ovzdušia: neboli identifikované žiadne bodové zdroje znečistenia ovzdušia. Rozšírenie cintorína na novej ploche nepredpokladá vznik nového zdroja znečistenia ovzdušia – dočasné znečistenie môže spôsobovať doprava stavebného materiálu na stavenisko (budovanie vnútroareálových účelových komunikácií a komunikácií pre chodcov).
Vzhľadom na charakter stavebných prác, rozsah a časové krátkodobé trvanie nie je predpoklad významnejších vplyvov na kvalitu ovzdušia v danej oblasti. Na základe uvedeného klasifikujeme ako vplyv dočasný, krátkodobý, s rôznou intenzitou pôsobenia, s lokálne obmedzeným pôsobením, ktorého veľkosť, intenzitu i dĺžku expozície možno ešte obmedziť organizačnými opatreniami, dodržiavaním technologických postupov pri výstavbe, dobrou údržbou technického stavu stavebných mechanizmov, kropením komunikácií vodou v suchom období, atď.

Počas prevádzky
Zdrojom znečistenia ovzdušia počas prevádzky bude tak ako doteraz doprava na cintorín po ceste III/3430, oproti súčasnosti sa nič nezmení. Rozšírenie plochy cintorína neovplyvní stav produkcie emisií oproti súčasnému stavu. Skutočnosť, že plocha rozšírenia cintorína sa nachádza v ostatnom území mesta Veľký Šariš, mimo obytných objektov, je pozitívnym faktom, pretože takto nebudú negatívne ovplyvnené životné podmienky obyvateľov mesta.

Odpadové vody
Počas výstavby
Počas realizácie stavebných prác na rozšírení cintorína môže dôjsť lokálne k splachu rozrušenej zeminy do recipientu. V súvislosti s lokálnymi splachmi môže dôjsť i k nežiaducemu ohrozeniu vôd z úkapov ropných produktov a prevádzkových tekutín z mechanizmov využívaných počas výstavby a následnému znečisteniu podzemných a povrchových vôd.
Preto je nevyhnutné pri stavebných prácach používať stroje v bezchybnom technickom stave. Zdrojom odpadových vôd budú nasledujúce činnosti:
- zo splavenín z terénu (zemina a iné rozpustené i nerozpustené látky),
- z prípadného čistenia prístupových ciest,
- výnimočne z drobných únikov, prípadne i havarijného úniku PHM (málo pravdepodobné) a iných znečisťujúcich látok a pod.
Prípadné havarijné úniky zo stavebných mechanizmov sa minimalizujú používaním mechanizmov s dobrým technickým stavom.

Počas prevádzky
Počas prevádzky budú dažďové vody odvádzané tak ako doteraz, do existujúcich cestných rigolov, resp. z plochy rozšírenia cintorína do susediaceho kanála. Možné pôsobenie negatívnych vplyvov na povrchové a podzemné vody počas prevádzky súvisí so vznikom havarijnej situácie.

Tento vplyv je aj v súčasnosti málo pravdepodobný a po realizácii prvotných stavebných úprav na novom cintoríne bude riziko ohrozenia, vzhľadom na zlepšenie kvality vsakovania a minimalizáciu prístupu možných zdrojov znečisťovania na plochu cintorína oveľa menšie ako v súčasnosti. V prípade vzniku havárie je potrebná okamžitá sanácia, odstránenie kontaminovanej zeminy a horninového substrátu.

Odpady

Počas výstavby

Počas výstavby cintorína sa predpokladá vznik odpadov kategórie O - ostatné a N - nebezpečné v zmysle zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a podľa vyhlášky MŽP SR č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.

Ostatné odpady „O" budú vznikať najmä:

- pri búracích a zemných prácach – prebytočná zemina, úlomky hornín, odpadový betón, plasty, obalové materiály a pod.,
- činnosťou stavebných pracovníkov - komunálny odpad.

Nebezpečné odpady „N" budú vznikať:

- pri používaní náterových, tesniacich materiálov - obaly, zvyšky nebezpečných látok, handry z čistenia a pod.
- pri používaní a bežnej údržbe používaného strojného zariadenia - čistenie strojného zariadenia znečisteného ropnými látkami, alebo v prípade havárie strojov - napr. únik prevádzkových kvapalín a úkapy nebezpečných látok a iné.

Tab.: Predpokladané druhy a množstvo odpadov vznikajúcich pri výstavbe rozšírenia cintorína

Kód odpadu	Názov odpadu	Predpokladané množstvo	Kategória	Predpokladané nakladanie s odpadom
08 01 12	Odpadové farby a laky iné ako uvedené v 08 01 11	20 kg	O	Skládka nie nebezpečných odpadov
08 04 10	Odpadové lepidlá a tesniace materiály iné ako uvedené v 08 04 09	10 kg	O	Skládka nie nebezpečných odpadov
15 01 01	Obaly z papiera a lepenky	50 kg	O	Recyklácia
15 01 02	Obaly z plastov	50 kg	O	Recyklácia
17 01 07	Zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06	150 t	O	Skládka nie nebezpečných odpadov
17 04 05	Železo a oceľ	0,5 t	O	Recyklácia - Zberné suroviny na zhodnotenie
17 04 11	Káble iné ako uvedené v 17 04 10	50 kg	O	Recyklácia
17 02 01	Drevo	50 kg	O	Recyklácia
17 05 06	Výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05	200 t	O	Odvoz na skládku alebo zhodnotenie pri zemných prácach
17 06 04	Izolačné materiály iné ako uvedené v 17 06 01 a 17 06 03	50 kg	O	Skládka nie nebezpečných odpadov
20 01 01	Papier a lepenka	200 kg	O	Recyklácia alebo skládka nie nebezpečných odpadov
20 01 39	Plasty	50 kg	O	Recyklácia
20 03 01	Zmesový komunálny odpad	100 kg	O	Skládka nie nebezpečných

				odpadov

Počas prevádzky
Budú vznikať odpady, tak ako v súčasnosti, pri prevádzke a údržbe cintorína - údržba a obnova náterov (08 01 12), opravy povrchovej vrstvy vozovky (17 03 02), kosenie (20 02 01). Predpokladané druhy odpadov produkovaných počas prevádzky:

Kat.č.	Názov odpadu
08 01 12	odpadové farby a laky iné ako uvedené v 08 01 11 (O)
17 03 02	bitúmenové zmesi iné ako uvedené v 17 03 01 (O)
20 02 01	biologicky rozložiteľný odpad (O)

Spôsob nakladania s odpadmi z výstavby a prevádzky
Odpady vznikajúce počas stavebných prác budú triedené podľa druhov, pričom nakladanie so vzniknutými odpadmi sa bude riadiť podľa platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve a platného všeobecne záväzného nariadenia mesta Veľký Šariš s nakladaním s odpadmi. Stavebný odpad z búracích prác, ktorý môže mať rôznorodý charakter, musí byť riešený samostatne. Stavebné odpady bez prítomnosti nebezpečných odpadov, vznikajúce v rámci rekonštrukcie rozšírenia cintorína, môžu byť priamo zapracované a spätne použité na stavbe. Vybúrané materiály, ktoré nebudú využité na recykláciu alebo spätne zabudované do stavby, budú uložené na povolené skládky odpadu. Ostatný odpad inertného charakteru môže byť zhodnocovaný využitím ako zásypový materiál pri terénnych úpravách alebo napríklad na skládke odpadov ako krycia vrstva.
V prípade neočakávaného vzniku nebezpečného odpadu na stavbe (havária) bude nebezpečný odpad zneškodňovaný na skládke nebezpečného odpadu. Nakladanie s nebezpečnými odpadmi bude musieť byť zabezpečené prostredníctvom zmluvne zaistenej spoločnosti, ktorá má oprávnenie s danými odpadmi nakladať.
Prípadné zhromažďovanie nebezpečných odpadov bude riešené na určených miestach staveniska, v nádobách označených identifikačnými listami nebezpečných odpadov. Na zneškodňovanie ostatných odpadov sa budú využívať predovšetkým existujúce zariadenia v okolí posudzovaného územia.
Komunálny odpad vyprodukovaný najmä pracovníkmi počas výstavby bude riešený zmluvne oprávnenou organizáciou. Požaduje sa, aby komunálny odpad vznikajúci na stavenisku bol triedený. Vybúraný materiál bude odvezený na skládku odpadov. Zhotoviteľ stavby predloží doklad o spôsobe nakladania s odpadmi vzniknutými počas realizácie stavby nového cintorína.
Spôsob nakladania s uvedenými druhmi odpadov, ktoré boli zaradené do kategórie odpad ostatný, bude pôvodca zabezpečovať najmä nasledovnými činnosťami: Z, R13, D15. Ďalšie nakladanie s odpadmi bude zabezpečované oprávnenými osobami na zmluvnom základe. Podľa Programu odpadového hospodárstva SR a následne aj Programu odpadového hospodárstva príslušných okresov je potrebné pri nakladaní s prezentovanými druhmi odpadov uprednostniť ich materiálové zhodnocovanie pred zhodnocovaním energetickým a zneškodňovanie spaľovaním pred skládkovaním.

Zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu
Počas výstavby
Zdrojom hluku počas rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši budú stavebné stroje a dopravné mechanizmy dopravujúce a premiestňujúce stavebný materiál, zeminu a pod. Líniovým zdrojom hluku počas stavebných prác bude cesta III/3430 ako jediná prístupová komunikácia, po ktorej bude dopravovaný stavebný materiál a po ktorej sa budú presúvať stavebné mechanizmy a pod. Rozsah hlukovej záťaže vyvolanej stavebnými prácami na obyvateľov sa neposudzoval, pretože ide stavbu lokalizovanú v ostatnom území dotknutého mesta Veľký Šariš a jej rozsah a charakter nepredpokladá významné vplyvy na hluk v obytnej zóne mesta.
Vzhľadom na charakter zmeny navrhovanej činnosti a jej lokalizáciu mimo zastavaného územia sa nepredpokladá vplyv vibrácií v etape stavebných prác na existujúcu zástavbu, nie je

predpoklad vzniku ani žiadneho žiarenia, tepla alebo zápachu obťažujúceho bývajúce obyvateľstvo.

Počas prevádzky
Zdrojom hluku počas prevádzky bude tak ako doteraz doprava na ceste II/552 a na cintoríne, oproti súčasnosti sa nič nezmení. Rozšírenie cintorína neovplyvní stav hlukovej záťaže územia oproti súčasnému stavu.
Rozsah hladiny hluku a vibrácií vyvolaných stavebnými prácami a ich vplyv na okolie a na obyvateľov je vzhľadom na lokalizáciu plochy cintorína voči zastavanému územiu a obytným objektom, charakter stavebných a zemných prác sa predpokladá ako minimálny vplyv. Zvýšené zaťaženie žiarením vzhľadom na charakter prevádzky sa nepredpokladá ani počas stavebných prác ani počas prevádzky. Teplo a zápach sa nepredpokladajú ani počas stavebných prác a ani počas prevádzky.

Iné očakávané vplyvy, vyvolané investície
Pri hodnotení navrhovanej činnosti rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši neboli identifikované iné očakávané vplyvy alebo vyvolané investície oproti vyššie popísaným. Na pozemku rozšírenia cintorína na parcele registra „C“ Katastra nehnuteľností č. 3460 v k.ú. Veľký Šariš je na prístupe z cesty III/3430 vybudované parkovisko s kapacitou cca 38 parkovacích miest a je tam vybudované aj verejné osvetlenie parkoviska.

Celkové náklady
Predpokladané náklady na realizáciu stavby rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši nie sú v tejto fáze projektovej prípravy vyčíslené.

3. Prepojenie s ostatnými plánovanými a realizovanými činnosťami v dotknutom území a možné riziká havárií vzhľadom na použité látky a technológie.

Pri navrhovanej činnosti rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši sa predpokladajú minimálne a krátkodobé negatívne vplyvy na okolie. V bližšom okolí stavby sa neplánuje podľa dostupných podkladov iná činnosť navrhovateľa. V širšom okolí posudzovanej stavby sa nenachádzajú priemyselné areály, ktoré by boli zdrojom znečisťovania životného prostredia a nie sú tu známe riziká havárií.
Okolie plochy rozšírenia cintorína tvorí jednak poľnohospodárska pôda intenzívne využívaná a obhospodarovaná, krajinná zeleň extenzívne využívanej pôdy a vodný útvar - neudržiavaný kanál.
V súčasnosti nie sú známe žiadne iné plánované stavby a investície v priamo dotknutom území. Navrhovaná zmena činnosti nie je viazaná na žiadnu ďalšiu stavbu. Na ploche navrhovaného rozšírenia cintorína, resp. v jej bezprostrednom susedstve sa nachádza uzemnenie rozvodu plynovodu, ktorého ochranné pásmo je navrhovanou stavbou rešpektované.

4. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov.

Výsledok z procesu odborného a verejného posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie (Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti) je získanie vyjadrenia orgánu štátnej správy posudzovania vplyvov na životné prostredie o tom, že navrhovaná zmena nebude mať podstatný nepriaznivý vplyv na životné prostredie a preto nie je predmetom povinného posudzovania. Na základe tohto stanoviska môže príslušný stavebný úrad podľa stavebného zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov rozhodnúť v konaní o povolení činnosti podľa osobitných predpisov:
- vydanie povolenia na umiestnenie stavby a následné stavebné povolenia;
- súhlas na uskutočňovanie stavieb, ktoré môžu ovplyvniť stav povrchových a podzemných vôd (§ 27 zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách).

Príslušný orgán:

- Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov

Dotknutá obec:
- Mesto Veľký Šariš, Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš

Dotknutý samosprávny kraj:
- Prešovský samosprávny kraj, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov

Dotknuté orgány a organizácie:
- Úrad Prešovského samosprávneho kraja, Odbor regionálneho rozvoja, územného plánu a životného prostredia, Námestie mieru 2, 080 01 Prešov
- Ministerstvo životného prostredia SR, odbor štátnej správy ochrany prírody a krajiny, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava;
- Okresný úrad Prešov, odbor krízového riadenia, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov
- Okresný úrad Prešov, pozemkový a lesný odbor, Masarykova 10, 080 01 Prešov;
- Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov:
  - štátna vodná správa
  - štátna správa ochrany ovzdušia
  - štátna správa odpadového hospodárstva
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Prešove, Hollého 5, 080 01 Prešov;
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Prešov, Požiarnická 1, 080 01 Prešov;
- Krajský pamiatkový úrad Prešov, Hlavná 115, 080 01 Prešov;

Povoľujúci orgán:
- Okresný úrad Prešov, odbor starostlivosti o životné prostredie, Námestie mieru 3, 081 92 Prešov;
- mesto Veľký Šariš – spoločný stavebný úrad pre mesto Veľký Šariš a obec Medzany, Námestie sv. Jakuba 1, 082 21 Veľký Šariš;

Rezortný orgán:
- Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky, Limbová 2, P.O.BOX 52, 837 52 Bratislava;

5. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch zmeny navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice.

V zmysle prílohy č. 13. zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. stavba rozšírenia cintorína nepatrí medzi činnosti, ktoré podliehajú medzinárodnému posudzovaniu z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie. Navrhovaná činnosť **„Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš, projektová dokumentácia v stupni DSP a pre zmenu navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z.“** svojím rozsahom a umiestnením v rámci východného Slovenska v okrese Prešov, ktorý nemá kontakt so štátnou hranicou, **nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov presahujúcich štátne hranice Slovenskej republiky** (SR): vzdušnou čiarou od hranice SR s Maďarskom je posudzovaná stavba vzdialená cca 55 km, od hranice SR s Ukrajinou je stavba vzdialená cca 90 km a od hranice SR s Poľskou republikou je stavba vzdialená cca 35 km.
Navrhovaná činnosť svojím rozsahom - rozšírenie cintorína v meste Veľký Šariš - bude mať iba lokálne (miestne) vplyvy. Lokalita pre navrhovanú činnosť sa nachádza na hranici zastavaného územia mesta Veľký Šariš, pričom charakter navrhovanej činnosti, jej rozsah a vzdialenosť lokality cintorína od susedných štátov vylučuje vznik predpokladaných vplyvov presahujúcich štátne hranice.

6. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia vrátane zdravia ľudí.

Geomorfologické členenie a geologická stavba

Posudzované územie patrí podľa geomorfologického členenia Slovenska (Mazúr a Lukniš in Atlas krajiny SR, 2002) do nasledovných geomorfologických jednotiek:

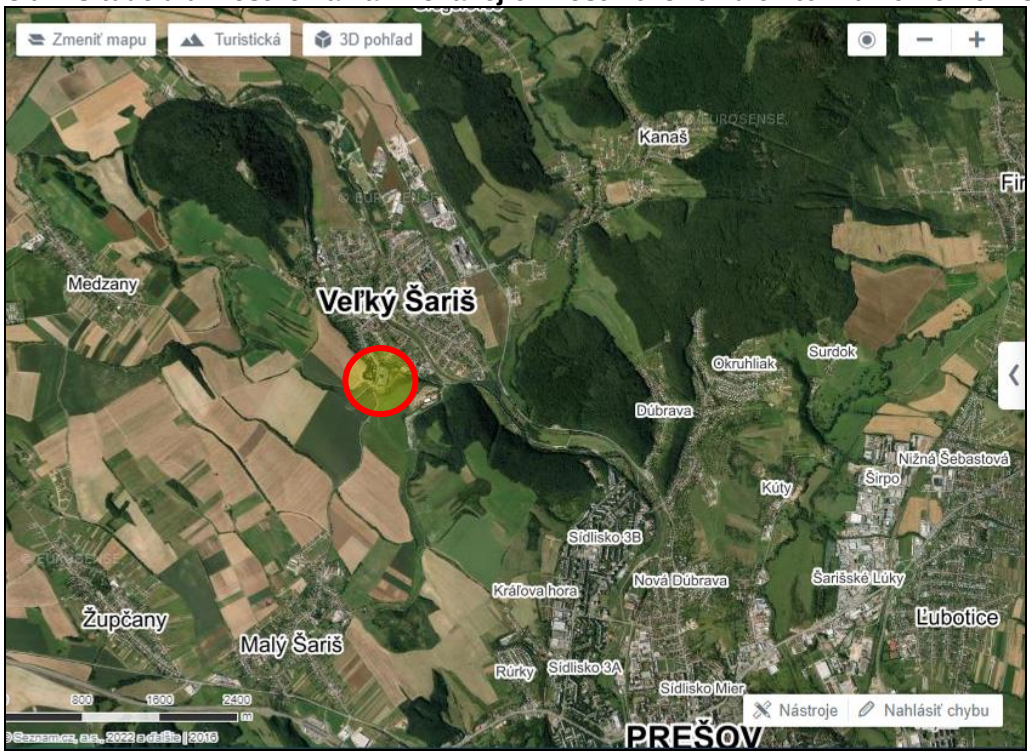
sústava - Alpsko-himalájska
podsústava - Karpaty
provincia - Západné Karpaty
subprovincia - Vonkajšie Západné Karpaty
oblasť - Podhôľno-magurská oblasť
celok - Spišsko-šarišské medzihorie
podcelok - Šarišské podolie

Šarišské podolie má v tejto časti v alúviu toku rieky Torysa charakter nerozčlenenej roviny, pričom severne od toku Torysy sa z geomorfologického hľadiska dvíha mierne členitá pahorkatina a južne od toku stredne členitá pahorkatina, v reliéfe katastrálneho územia dominuje Šarišský vrch so zrúcaninami hradu. Šarišské podolie v tejto časti Východného Slovenska od seba oddeľuje Šarišskú vrchovinu a pohorie Čergov. Uvedené členenie je podmienené geologickou stavbou, vývinom reliéfu v závislosti od tektonického vývoja, priebehu klímy a odolnosti zvetrávania horninových komplexov, vodopriepustnosti a ďalších prírodných špecifík predmetného regiónu.

V geologickom podloží katastrálneho územia Veľký Šariš prevažujú v alúviu Torysy kvartérne fluviálne sedimenty, ktoré tvoria fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov. Okolitú mierne až stredne členitú pahorkatinu budujú kvartérne deluviálne sedimenty vcelku: litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny, ktoré pokrývajú paleogénne ílovce v absolútnej prevahe nad pieskovcami a zlepencami hutianskeho súvrstvia podtatranskej skupiny.

Geologická stavba v rozhodujúcej miere modifikuje aj morfologické a morfometrické pomery v riešenom území. Riešené územie sa vyznačuje rovinatým až pahorkatinovým reliéfom Šarišského podolia.

Obr.: Situácia umiestnenia navrhovanej činnosti rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši

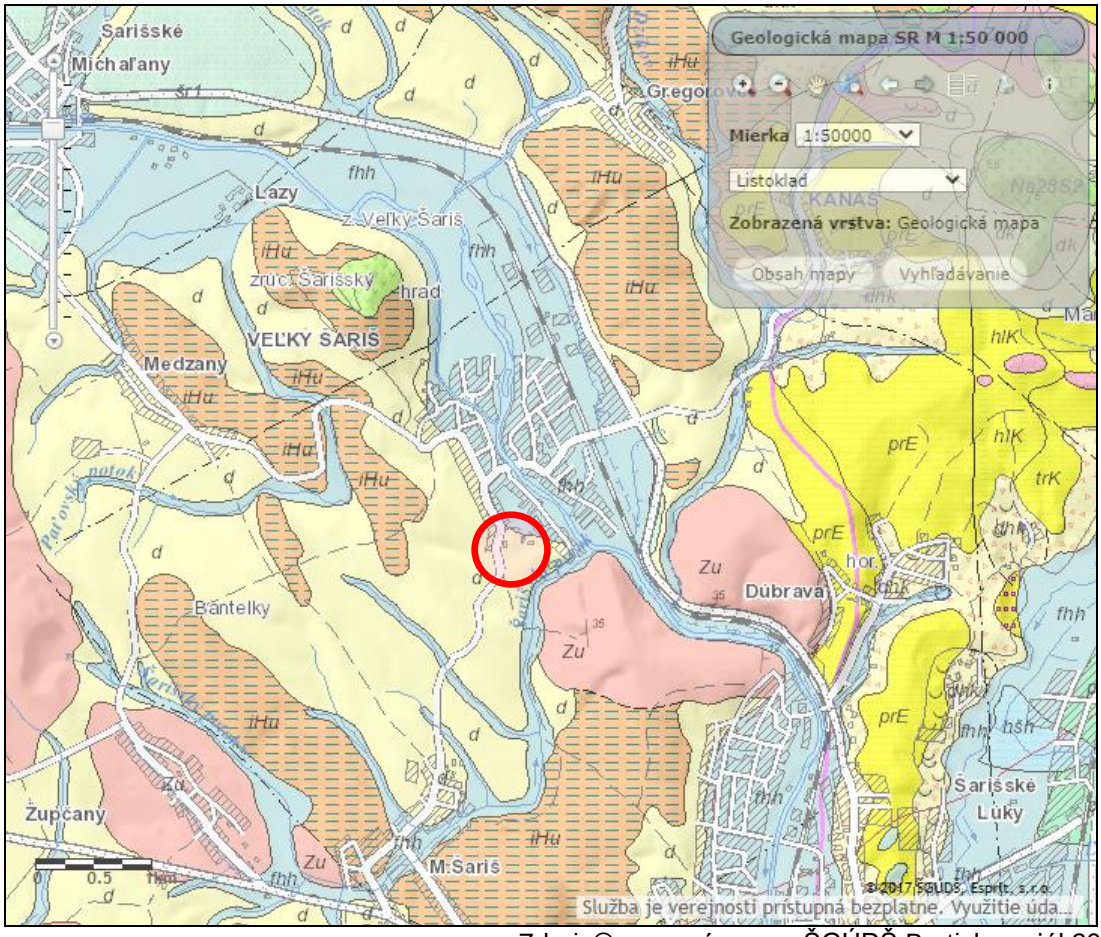

Zdroj: https://sk.mapy.cz/zakladni, 2022

- lokalizácia lokality rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši

Predkvartérne geologické útvary sú vo väčšej alebo menšej miere pokryté kvartérnymi sedimentmi (prevažne fluviálne a deluviálne sedimenty), ktoré v riešenom území reprezentujú najmä nižšie uvedené geologické vrstvy a horniny (*zdroj: Geologická mapa SR 1 : 50 000, internetové stránky ŠGÚDŠ Bratislava*):

Obr.: Geologická stavba na území navrhovaného rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši a v jeho širšom okolí

Zdroj: © mapový server ŠGÚDŠ Bratislava, júl 2022

- lokalizácia lokality rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši

LEGENDA:
Kvartér:
fhh *- fluviálne sedimenty: litofaciálne nečlenené nivné hliny, alebo piesčité až štrkovité hliny dolinných nív a nív horských potokov;*
d *- deluviálne sedimenty vcelku: litofaciálne nerozlíšené svahoviny a sutiny*
Paleogén:
Hutianske súvrstvie podtatranskej skupiny:
iHu *- ílovce v absolútnej prevahe nad pieskovcami a zlepencami*
Zuberecké súvrstvie podtatranskej skupiny:
Zu *- normálny flyš: ílovce, siltovce a pieskovce*

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie prevažuje v riešenom území katastra Veľký Šariš v alúviu rieky Torysa rajón údolných riečnych náplavov, ktorý v pahorkatinovej časti obklopuje

rajón náplavov terasových stupňov a rajón deluviálnych sedimentov, vrchovinové časti územia tvorí rajón flyšoidných hornín (Atlas krajiny SR, 2002).

Hydrogeologický prieskum

Na lokalite navrhovaného rozšírenia cintorína bol v roku 2021 vykonaný podrobný hydrogeologický prieskum (*Veľký Šariš - posúdenie hydrogeologických pomerov v mieste plánovaného rozšírenia mestského cintorína. RNDr. Ján Grech-Penetra, Prešov, 08-2021*). Z jeho výsledkov vyplýva, že v mieste plánovaného rozšírenia cintorína sa na povrchu územia nachádzajú pomerne plošne rozsiahle antropogénne navážky o mocnosti 1,5-2,5 m. Navážky tu zrejme vznikali vo viacerých etapách a sú preto zložené z viacerých vrstiev. Podľa overenej mocnosti bolo jasné, že hrobové miesta budú realizované práve vo vrstvách navážky. Z tohto dôvodu boli vzorky zemín na laboratórne spracovanie odobrané práve z vrstiev navážok. Podľa vykonaných granulometrických rozborov mali dve odobraté vzorky antropogénnych zemín v zmysle STN 72 1001 (Klasifikácia zemín a skalných hornín) charakter siltov (hlín) až ílov (symbol M/C), dve vzorky charakter piesčitých siltov až piesčitých ílov (symbol MS/CS) a dve vzorky charakter štrkovitých siltov až štrkovitých ílov (symbol MG/CG). V týchto zeminách často nachádzame prímes štrkových valúnov s priemerom väčšinou do 5 cm (ojed. až 10 cm), prípadne s prímesou ostrohranných úlomkov ílovca s priemerom do 6 cm. Miestami (najmä vo vrcholovej časti svahu) môžu zeminy nadobúdať charakter ílovitých štrkov o mocnosti 0,5-1,0 m. Konzistencia zemín bola prevažne tuhá až pevná, čo znamená že prirodzená vlhkosť zemín sa pohybovala okolo 20 %.

Z hydrogeologického hľadiska je skúmaná lokalita na povrchu budovaná deluviálnymi sedimentmi, ktoré sú potom na povrchu prekryté súvislou vrstvou antropogénnych navážok. Deluviálne sedimenty na skúmanej lokalite sú zastúpené prevažne ílmi s tuhou až pevnou konzistenciou. Z hydrogeologického hľadiska hodnotíme deluviálne sedimenty prakticky ako nepriepustné, v ktorých sa neakumuluje žiadna podzemná voda. Antropogénne navážky na povrchu skúmanej lokality dosahujú mocnosť 1,5-2,5 m. Navážky tu zrejme vznikali postupne a tvoria ich viaceré samostatné vrstvy. Z hľadiska granulometrického zloženia ide prevažne o íly a piesčité íly s prímesou štrkových valúnov s priemerom väčšinou do 5 cm (ojed. až 10 cm), prípadne s prímesou ostrohranných úlomkov ílovca s priemerom do 6 cm. Miestami najmä vo vrcholovej časti svahu sa na povrchu nachádza vrstva ílovitých štrkov o mocnosti 0,5-1,0 m. Priepustnosť týchto zemín je pomerne nízka a podľa výsledkov laboratórnych stanovení koeficient filtrácie dosahuje hodnoty v rozsahu $1{,}74.10^{-9}$ až $1{,}67.10^{-8}$ $m.s^{-1}$.

Okrem veľkokapacitného vodárenského zdroja pre Pivovar Veľký Šariš sa v blízkom okolí skúmanej lokality nenachádzajú ďalšie veľkokapacitné vodárenské zdroje. V dosahu 100 m od posudzovanej lokality sa tu nenachádzajú ani žiadne zdroje pitných vôd pre individuálne zásobovanie.

Na uvažovanej lokalite rozšírenia cintorína sa na parcele KN-C č.3460 v katastri mesta Veľký Šariš sa odvŕtali celkove štyri prieskumné vrty s označením VSC-1 až VSC-4, všetky do hĺbky 4,0 m. Počet, hĺbku a rozmiestnenie prieskumných vrtov navrhol zodpovedný riešiteľ geologickej úlohy. Vrtné práce realizovala vrtná osádka dňa 19.7.2021. Pri vŕtaní sa použila vrtná súprava typu Rotadrill na pásovom podvozku. Všetky prieskumné vrty boli odvŕtané jadrovo-rotačným spôsobom vŕtania na sucho pomocou vrtnej korunky s priemerom 137 mm.

Posúdenie vhodnosti skúmanej lokality pre zriadenie pohrebiska

Podmienky pre zriadenie pohrebiska určuje § 19 zákona č.131/2010 Z. z. v znení zákona č.398/2019 Z. z. o pohrebníctve. Hrob na ukladanie ľudských pozostatkov musí spĺňať tieto požiadavky:

a) hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m; pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m, pre potratený ľudský plod alebo predčasne odňatý ľudský plod najmenej 0,7 m, prehĺbený hrob musí mať hĺbku aspoň 2,2 m;

b) dno hrobu musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemnej vody.

Na povrchu územia sa nachádza súvislá vrstva navážok väčšinou charakteru jemnozrnných súdržných zemín tuhej až pevnej konzistencie o mocnosti 1,5-2,5 m. Pod toto navážkou sa nachádza súvislá vrstva prirodzených deluviálnych sedimentov, ktoré majú charakter čistých ílov tuhej až pevnej konzistencie. Vrstva deluviálnych sedimentov zasahuje do hĺbky väčšej ako 4,0 m. Tieto zeminy tu umožňujú bezproblémové vyhĺbenie hrobových miest s požadovanou hĺbkou

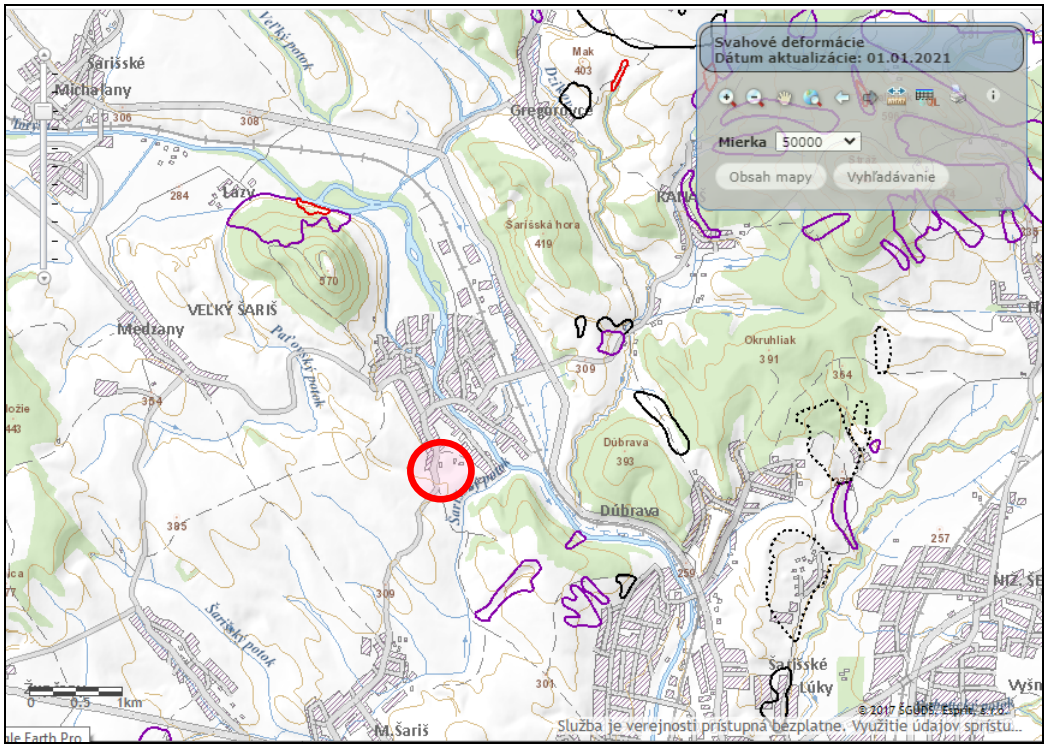
minimálne 0,7 až 2,2 m. Upozorňujeme však, že výkopy hrobov sa budú realizovať väčšinou v navážkach, kde hrozí zosunutie stien výkopov. **Z tohto dôvodu sa doporučuje z bezpečnostného hľadiska realizovať výkopy hrobov hlbšie ako 1,0 m s pažením!**
Z hľadiska hydrogeologických pomerov sa tu hladina podzemných vôd nachádza v hĺbke väčšej ako 4,0 m, čo znamená, že aj hroby s hĺbkou 2,2 m splnia podmienku, že dno hrobu musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemných vôd.
V širšom okolí skúmanej lokality sa nachádza vodárenský zdroj Pivovaru Veľký Šariš, ktorý využíva podzemnú vodu naakumulovanú vo fluviálnych náplavoch rieky Torysa. Situovanie tohto zdroja vzhľadom na predpokladaný smer prúdenia podzemných vôd zo severu na juh však vylučuje možnosť ohrozenia kvality podzemnej vody tohto zdroja plánovaným rozšírením cintorína.
V priľahlom území skúmanej lokality do vzdialenosti minimálne 100 m sa nenachádzajú individuálne zdroje vôd – domové studne. Vzhľadom na overené hydrogeologické pomery vylučujeme možnosť negatívneho ovplyvnenia kvality individuálnych vodných zdrojov prevádzkou pohrebiska (cintorína).
Na základe zhodnotenie hydrogeologických pomerov skúmanej lokality uvažovaného rozšírenia cintorína (hlavne parcela KN-C č.3460 v k.ú. Veľký Šariš) záverečná správa z hydrogeologického prieskumu lokality navrhovaného rozšírenia cintorína konštatuje, **že skúmaná lokalita v zmysle zákona č. 131/2010 Z. z. v znení zákona č. 398/2019 Z. z. o pohrebníctve spĺňa podmienky pre zriadenie pohrebiska (cintorína).**

Návrh dĺžky tlecej doby
Rýchlosť a intenzita rozkladu ľudského tela závisí na mnohých faktoroch a presnú dĺžku rozkladu ľudského tela (tleciu dobu) nie je možné so 100 % presnosťou prakticky stanoviť.
Jedným z hlavných faktorov ovplyvňujúcich dĺžku rozkladu ľudského tela (tleciu dobu) je vlhkosť horninového prostredia, do ktorého sa ľudské telo ukladá. V prípade uloženia do suchého horninového prostredia sú póry vyplnené vzduchom, ktorý značne urýchľuje proces rozkladu. Je dokázané, že v takomto prípade činí tlecia doba cca 10 rokov (Metodická informace č. 1/2002 k zákonu Českej republiky č. 256/2001, Česká asociace hydrogeologů). Pri uložení ľudského tela do vlhkého prípadne do mokrého horninového prostredia sú horninové póry vyplnené vodou buď čiastočne (kapilárna voda – vlhké prostredie) alebo úplne (podzemná voda – mokré prostredie). Prítomnosť vody spolu s jej teplotou negatívne ovplyvňuje rast rozkladných baktérií a znižuje rýchlosť oxidácie a rozkladu ľudských pozostatkov. V takomto prípade sa tzv. tlecia doba predlžuje na dvadsať a viac rokov (v praxi sa uvádzajú príklady nedokončenia tlecích procesov ani po 50 rokoch).
Pri návrhu tlecej doby sa preto často zohľadňujú aj praktické skúseností prevádzkovateľov pohrebísk. Na lokalite uvažovaného rozšírenia cintorína v meste Veľký Šariš pôjde na základe vykonaných prieskumných prác o ukladanie ľudských pozostatkov do prevažne piesčito siltovitého (hlinitého) a piesčito ílovitého horninového prostredia s prirodzenou vlhkosťou okolo 20 %. Z tohto dôvodu sa navrhuje na uvedenej lokalite stanoviť dĺžku tlecej doby na minimálne **25 (slovom dvadsať päť)) rokov.** Presnú dĺžku tlecej doby stanoví vo svojom vyjadrení Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Prešove, pričom sa odporúča zohľadniť praktické skúsenosti doterajšieho prevádzkovateľa cintorína v meste Veľký Šariš.

Geodynamické javy

Charakter geologickej stavby územia, sklon reliéfu a horninové zloženie na lokalite navrhovaného rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši a v jej bližšom okolí predstavuje z hľadiska potenciálu na tvorbu zosuvov územie s nízkou náchylnosťou.
Mapa svahových deformácií (*http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/*) neeviduje pre lokalitu stavby ani jej najbližšie okolie výskyt svahových deformácií (zosuvov).
Seizmotektonická mapa Slovenska (STN 73 0036 Seizmické zaťaženia stavebných konštrukcií, 1997) vykazuje pre katastrálne územie mesta Veľký Šariš a jeho blízke okolie maximálne pozorovanú intenzitu 6° MSK-64. Na lokalite rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši a v jej bližšom okolí nie je evidovaný priebeh zlomovej poruchy.
Poloha lokality navrhovanej rekonštrukcie mosta je na pahorkatinovom reliéfe Spišsko-šarišského medzihoria, čo znamená malé ohrozenie vodnou eróziou.

Obr.: Svahové deformácie v širšom okolí lokality navrhovaného rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši

Zdroj: http://apl.geology.sk/geofond/zosuvy/, 2022

- *lokalizácia lokality rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši*

Žiarenie z prírodných zdrojov a radónové riziko

Na základe spracovaných odvodených máp radónového rizika (URANPRESS, Spišská Nová Ves, 1992, Atlas krajiny SR, 2002) vyskytujú sa v okrese Prešov prevažne oblasti s nízkym radónovým rizikom, v menšej miere oblasti so stredným radónovým rizikom.

Vlastná lokalita navrhovanej činnosti v katastri mesta Veľký Šariš sa nachádza v území s nízkym radónovým rizikom.

Podľa mapy celkovej prirodzenej rádioaktivity (Atlas krajiny SR, 2002) sa celková prirodzená rádioaktivita v riešenom území pohybuje na nízkej až strednej úrovni.

Na vlastnej lokalite rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši sa neevidujú žiadne ložiská nerastných surovín, ani tam neprebieha žiadna ťažba.

Kvalita horninového prostredia

Rizikové faktory pre horninové prostredie sa viažu najmä na priemyselné podniky s výraznými emisiami, poľnohospodárske areály, intenzívne obrábanú pôdu a väčšie skládky odpadu. Na základe výsledkov analýz z dostupných podkladov nepredpokladáme žiadnu rozsiahlejšiu kontamináciu horninového prostredia. V okolí mesta Veľký Šariš sa vyskytujú plochy poľnohospodársky prevažne intenzívne využívanej pôdy (orné pôdy).

Pedologické pomery

Pôdne typy, druhy a ich bonita

Navrhovaná lokalita rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši sa nachádza na mierne zvlnenom území pahorkatiny Šarišského podolia, na deluviálnych sedimentoch, ktoré pokrývajú paleogénne súvrstvia ílovcov v absolútnej prevahe nad pieskovcami a zlepencami. Prírodné podmienky v regióne podmieňujú kvalitu pôd, čo súvisí s ich potenciálom. Z pôdnych typov prevažujú v tejto časti Spišsko-šarišského medzihoria na pahorkatinovom reliéfe pseudogleje a kambizeme, v alúviu toku Torysa fluvizeme.

Z pôdnych typov sú podľa Atlasu krajiny SR (2002) evidované v lokalite navrhovaného rozšírenia cintorína zastúpené pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé; zo sprašových hlín a svahovín.
Prevládajúcim pôdnym druhom sú pôdy piesčito-hlinité a hlinité, z hľadiska zastúpenia skeletu v pôde prevládajú pôdy neskeletnaté až slabo kamenité.
Vzhľadom na ich potenciál a typologicko-produkčné kategórie (TPK) ide v rámci záujmového územia celkovo v tejto časti Šarišského podolia o TPK O4 - produkčné orné pôdy až O5 - stredne produkčné orné pôdy.
Podľa Pôdneho portálu (http://www.podnemapy.sk/portal/verejnost/bpej/bpej.aspx) sa v bezprostrednom južnom okolí lokality navrhovaného rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši nachádza bonitovaná pôdnoekologická jednotka (BPEJ) so **7-miestnym kódom 0650202**. Lokalita je zaradená do pomerne teplého, mierne suchého, vrchovinového, kontinentálneho klimatického regiónu. Pôda je zaradená do hlavnej pôdnej jednotky HMg – hnedozeme pseudoglejové (miestami pseudogleje s hrubším humusovým horizontom) na sprašových a polygénnych hlinách, ťažké.

Hnedozem pseudoglejová: HMg – pôdy s luvickým Bt - horizontom pod Ao- až Au - horizontom svetlej farby obsahujúcim do 2% humusu. Vznikla na spraši, sprašových a polygenetických hlinách, neogénnych sedimentoch v podmienkach periodicky premyvného vodného režimu, v kotlinách alebo nížinách, pod listnatými lesmi - prevažne dubo-hrabinami. Väčšinou neobsahuje skelet. Hnedozeme majú výrazne vyvinutý Bt - horizont, tj. horizont obohatený ílom, vytvorený akumuláciou translokovaných koloidných zložiek, najmä ílových minerálov, v dôsledku premývania pôdy povrchovými vodami. Koloidné zložky vytvárajú na povrchu hnedých prizmatických pôdnych agregátov tmavšej, aj voľným okom viditeľné povlaky. V prirodzených podmienkach vývoja je Zdroj: Rampšeková (2008) jeho hrúbka minimálne dvojnásobná oproti A - horizontu. Bt - horizont prechádza postupne cez svetlejší prechodný B/C - horizont (tiež s koloidnými povlakmi) do farebne ešte svetlejšieho pôdotvorného substrátu, do C - horizontu (*zdroj: Z. Rampašeková: Detailná charakteristika pôdnych typov Slovenska*).

Klimatické pomery

Riešená lokalita rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši a jej širšie dotknuté územie možno podľa Atlasu krajiny SR (2002) na základe klimatických charakteristík zaradiť do teplej oblasti, do klimatického okrsku **T7** (teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou). Základné vybrané klimatické charakteristiky (teplota a zrážky) sú spracované v tabuľkovom prehľade za najbližšie meracie stanice SHMÚ:

Tab.: Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok a úhrny letného polroku v mm (1951 – 1980)

Zrážkomerná stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	Letný polrok
Prešov	30	27	31	44	64	84	90	78	53	49	42	33	**625**	**413**
Sabinov	26	22	25	41	67	93	92	76	47	40	40	31	**599**	**416**

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (^{0}C) a za vegetačné obdobie (1951 – 1980)

Klimatická stanica	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV– IX
Prešov	-3,7	-1,5	2,7	8,7	13,6	17,3	18,6	17,8	13,8	8,6	3,5	-1,3	**8,2**	**15,0**
Sabinov	-4,1	-1,9	2,3	8,3	13,2	16,7	17,9	17,2	13,2	7,9	3,0	-1,6	**7,7**	**14,4**

Zdroj: SHMÚ

Veterné pomery v danej oblasti dokumentujú priemerné hodnoty smerov a rýchlosti vetra za najbližšiu meteorologickú stanicu **Prešov** (za roky 1961-1970), údaje sú v %:

Tab.: Priemerné hodnoty smerov vetra za roky 1961 – 1970:

Meracia stanica	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	CULM (bezvetrie)
Prešov	2,3	13	2	10	**19**	5	2	**19**	7

Zdroj: SHMÚ

Tab.: Priemerná rýchlosť vetra v klimatickej stanici Prešov v m.s^{-1} za roky 1961 – 1970:

Smer vetra	S	SV	V	JV	J	JZ	Z	SZ	Bezvet.
Rýchlosť vetra v m.s^{-1}	3,8	3,6	2,5	4,4	4,3	3,2	2,4	3,3	-

Zdroj: SHMÚ

Z údajov vychádzajú ako dominantné vetry severných a južných smerov, pričom v porovnaní s inými oblasťami Slovenska má oblasť Prešova a jeho okolia pomerne nízke % bezvetria. Pre danú oblasť je charakteristické premŕzanie pôdy za priemerných podmienok do hĺbky 30 až 40 cm, v extrémnych zimách 70 až 80 cm. Pomerne široké údolie Torysy nevytvára možnosti pre dlhodobé stagnácie chladného vzduchu. Inverzné polohy sú v nízko položených miestach v blízkom okolí vodného toku Torysa a jej väčších prítokov.

Hydrologické pomery

Povrchové vody

Z hľadiska hydrogeografických charakteristík dotknuté územie patrí k úmoriu Čierneho mora do čiastkového povodia Hornádu (číslo hydrologického poradia 4-32), základného povodia Torysy (číslo hydrologického poradia 4-32-04). Riečnu kostru dotknutého územia tvorí rieka Torysa tečúca územím severojužným smerom a jej pravostranné prítoky – Medziansky potok, Paťovský potok, Šarišský potok a ľavostranné prítoky – Veľký potok, Gregorovský potok, potok Dzikov a Kanašský potok. Riečnu sieť dotvárajú i bezmenné prítoky uvedených tokov.

Torysa je významným ľavostranným prítokom Hornádu. Odvodňuje povodie veľké 1 349 km², má dĺžku 129 km a je vrchovinovo-nížinným typom rieky. Priemerný prietok v ústí je 8,2 m³.s^{-1}. Pramení v Levočských vrchoch pod Škapovou, asi 5 km severozápadne od obce Torysky, v nadmorskej výške cca 1 080 m n. m. Pri meste Lipany opúšťa Levočské vrchy, postupne sa stáča na juhovýchod a pokračuje údolím medzi Čergovom (na severovýchode) a Bachurňou (na juhozápade). V meste Prešov priberá svoj najvýznamnejší prítok Sekčov a tečie ďalej Košickou kotlinou na juh, už v podobe nížinnej rieky s mnohými meandrami. Juhovýchodne od mesta Košice, pri obci Nižná Hutka ústi do Hornádu.

Paťovský potok je pravostranným prítokom Torysy a meria 6,7 km. Pramení na okraji Šarišskej vrchoviny, na juhovýchodnom svahu Hložia v nadmorskej výške cca 398 m n.m.. Tečie južne od obce Medzany, následne sa prudko stáča na severoseverozápad a tečie západne od mesta Veľký Šariš, pričom na krátkom úseku sa stáča na západ. Napokon obteká masív Šarišského hradného vrchu, zo západu zľava priberá Medziansky potok. Priamo pod hradom ústi v nadmorskej výške cca 274,5 m n. m. do toku Torysa.

Medziansky potok je ľavostranným prítokom Paťovského potoka a má dĺžku 3,6 km. Pramení na styku geomorfologických celkov Šarišská vrchovina a Spišsko-šarišské medzihorie, na severovýchodnom svahu Hložia v nadmorskej výške cca 370 m n. m. Na k. ú. mesta Veľký Šariš, na severozápadnom úpätí Šarišského hradného vrchu, ústi v nadmorskej výške cca 279 m n. m. do Paťovského potoka.

Šarišský potok je pravostranným prítokom Torysy a meria 7,8 km. Pramení severozápadne od obce Župčany v lokalite Vysoké v nadmorskej výške cca 375 m n. m. Tečie v blízkosti obce Župčany, preteká obcou Malý Šariš a na okraji mesta Veľký Šariš ústi v nadmorskej výške 257,9 m n. m. do toku Torysa*. Šarišský potok sa nachádza v užšom okolí hodnoteného územia.*

Gregorovský potok je ľavostranným prítokom Torysy a meria 3,5 km. Pramení južne od obce Uzovce v lokalite Stavenec, v nadmorskej výške cca 415 m n. m. Na hornom toku tečie juhovýchodným smerom k obci Gregorovce, kde sa stáča a pokračuje na juhozápad. Napokon Severoseverozápadne od mesta Veľký Šariš, priamo pod hradom, sa vlieva v nadmorskej výške cca 273 m n. m. do toku Torysa.

Veľký potok – je ľavostranný prítok Torysy a má dĺžku 13,6 km. Pramení v pohorí Čergov na východnom svahu vrchu Lysá v nadmorskej výške cca 905 m n. m.. Veľký potok ústi do Torysy severoseverozápadne od mesta Veľký Šariš v nadmorskej výške cca 273 m n. m.

Dzikov je významnejším prítokom Torysy na území mesta Veľký Šariš a meria 14,1 km. Pramení v pohorí Čergov na južnom svahu Hradovej hory v nadmorskej výške cca 700 m n.m. Pod obcou Gregorovce priberá Kanašský potok, pokračuje na juhovýchod, potom tečie južným až

juhojuhozápadným smerom k ústiu do toku Torysa. Do Torysy sa vlieva juhovýchodne od mesta Veľký Šariš v nadmorskej výške cca 255 m n. m.
Kanašský potok je ľavostranným prítokom potoka Dzikov a meria 3,2 km. Pramení pod sedlom Stráže v nadmorskej výške cca 430 m n. m. Od prameňa tečie najprv juhozápadným smerom a pokračuje severojužným smerom cez mestskú časť Kanaš a tu sa v nadmorskej výške cca 278 m n. m. vlieva do potoka Dzikov.
Vodné toky môžeme podľa režimu odtoku zradiť do vrchovinno-nížinnej oblasti s dažďovo-snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú koncom zimy a v jari (február, marec, apríl). Najnižšie vodné stavy sú v jeseni (november).
Priemerný ročný špecifický odtok v časovom období rokov 1931 – 1980 (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa v dotknutom území zámeru pohyboval v intervale od 5 do 10 $l.s^{-1}.km^{-2}$, minimálny špecifický odtok 364 denný v intervale od 0,5 do 1,0 $l.s^{-1}.km^{-2}$ a maximálny špecifický odtok v intervale s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov od 1,4 do 1,8 $m^3.s^{-1}.km^{-2}$.

Vodné plochy
V hodnotenom i dotknutom území sa nenachádzajú žiadne prirodzené vodné plochy.

Podzemné vody
Geologická stavba územia je základným faktorom podmieňujúcim charakter hydrogeologických pomerov. Jednotlivé vyčlenené hydrogeologické celky sa líšia hydrofyzikálnymi vlastnosťami horninového prostredia, ako aj obehom, režimom a chemizmom podzemných vôd. Podľa hydrogeologickej rajonizácie SR patrí majoritne dotknuté územie, vrátane hodnoteného územia, do hydrogeologického rajónu – *QP 120 Paleogén Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy.* Východná časť dotknutého územia patrí do hydrogeologického rajónu – *NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny.*

QP 120 Paleogén Spišsko-šarišského medzihoria, Bachurne a Šarišskej vrchoviny v povodí Torysy
Rajón je vymedzený na základe geologických hraníc flyšových sedimentov voči horninám bradlového pásma na severe a neogénnym sedimentom na východe. Južnú a čiastočne západnú hranicu tvorí rozvodnica povodia Torysy, resp. geologická hranica voči pieskovcovému súvrstviu. Rajón je budovaný horninami centrálno-karpatského paleogénu, a to ílovcovo-pieskovcovým súvrstvím, ktoré sa vyznačuje prevahou ílovcov nad pieskovcami. Cyklické striedanie obidvoch fácií a ich litologický charakter vytvára nepriaznivé podmienky pre akumuláciu väčšieho množstva podzemných vôd.
V čiastkovom rajóne alúvia rieky Torysy – HD10 (zasahuje i na dotknuté územie) sú pre akumuláciu podzemných vôd priaznivé štrkovito-piesčité sedimenty. Najväčšie mocnosti zvodnenej vrstvy okolo 9,0 m sú viazané na poklesovú oblasť Brezovice nad Torysou a Kriváň, kde výdatnosti jednotlivých vrtov sa pohybujú od 10,0 až 45,0 $l.s^{-1}$ a koeficient filtrácie od $1{,}48.10^{-3}$ do $7{,}67.10^{-4}$ $m.s^{-1}$. V ostatných častiach v smere po toku dochádza k zmenšovaniu mocnosti zvodnenej vrstvy. Prejavuje sa to na nižších výdatnostiach vrtov a nižších filtračných parametroch. V čiastkovom rajóne alúvia rieky Torysy – HD10 sú využiteľné množstvá podzemných vôd > 9,99 $l.s^{-1}.km^{-2}$.
Hodnotené územie sa nachádza v čiastkovom rajóne paleogénu HD20, kde využiteľné množstvá podzemných vôd sú < 0,20 $l.s^{-1}.km^{-2}$.

NQ 123 Neogén východnej časti Košickej kotliny
Hranicu rajónu na východe tvorí okraj neovulkanitov Slanských vrchov, na západe je rajón vymedzený od juhu najprv okrajom aluviálnych náplavov Hornádu, ďalej stykom s mezozoickými a staršími horninami Čiernej hory a paleogénom Šarišskej vrchoviny a Šarišského medzihoria, ktorého okraj vymedzuje aj severnú hranicu rajónu. Z juhu tvorí hranicu rajónu slovenská štátna hranica s Maďarskou republikou. Hranice rajónu sú geologické. Prevládajú v ňom horniny sedimentárneho neogénu, ktoré vystupujú až na povrch, alebo blízko neho.
Rajón vo východnej časti (nachádza sa tu dotknuté územie) budujú neogénne sedimenty prevažne v ílovitom vývoji s polohami pieskov a štrkov, prípadne tufitmi. Hydrogeologicky je územie málo preskúmané. Miestami sa vyskytujú artézske horizonty s výdatnosťami do 2 $l.s^{-1}$.

V západnej časti rajónu sa vyskytuje košická štrková formácia, ktorú tvoria prevažne íly so šošovkami zahlinených štrkov a pieskov malej hydrogeologickej hodnoty. Ako čiastkový rajón sa vyčlenili náplavy Torysy, ktoré majú v úseku rajónu na báze náplavov vyvinutú vrstvu štrkov s mocnosťou 3 – 5 m, ojedinele aj viac. Štrky sú však silne zahlinené, a tak priemerné výdatnosti na jeden vrt sa pohybujú v hodnotách 1-2 $l.s^{-1}$, väčšie výdatnosti sa vyskytujú len ojedinele. Hodnotené územie sa nachádza v čiastkovom rajóne neogénu na západnom okraji Slanských vrchov HD10, kde využiteľné množstvá podzemných vôd sú v rozmedzí 0,20 – 0,49 $l.s^{-1}.km^{-2}$.

Tab.: Využiteľné zásoby podzemných vôd v hydrogeologických rajónoch

HGR	Povodie	Číslo hydrologického poradia	Plocha (km^2)	Využiteľné množstvo podzemných vôd ($l.s^{-1}$)	Odber ($l.s^{-1}$)	
					2019	2020
QP 120	Hornád	4-32-04	310,90	321,00	40,76	28,24
NQ 123	Hornád	4-32-03,04	437,50	319,00	7,80	7,48

Zdroj: SHMÚ Bratislava, 2020

Tab.: Využiteľné zásoby podzemných vôd v bilančnom profile Torysa nad Sekčovom, lokalita 8. Veľký Šariš (SHMÚ Bratislava 2021)

Využiteľné množstvá			Zhodnotenie využívania			Poznámka
Kategória	Množstvo ($l.s^{-1}$)	Kvalita	Odber ($l.s^{-1}$)	Využiteľnosť	Bilančný stav	
I.	**48,00**	**V,B,CA**	**4,12**	**V1**	**Dobrý 12,38**	**bez zápachu, Fe, Mn**
II.	3,00					

I. – využiteľné množstvá podzemných vôd stanovené na základe podkladových údajov s veľmi dobrou spoľahlivosťou; II. – využiteľné množstvá podzemných vôd stanovené na základe podkladových údajov s primeranou spoľahlivosťou; V - kvalita vyhovuje STN; CA - znečistenie chemické-anorganické; B - znečistenie bakteriologické a biologické; V1 - lokalita (zdroj) vodohospodársky nevyužitá alebo len čiastočne využitá s dobre zdokumentovanými využiteľnými zdrojmi, s kvalitou vyhovujúcou STN pre pitnú vodu, prístupnými z hľadiska využívania aj možnosti ochrany.

V zmysle prepojenia hydrogeologickej rajonizácie SR a útvarov podzemnej vody v kvartérnych náplavoch a predkvartérnych horninách sa na dotknutom území nachádzajú, resp. zasahujú útvary podzemných vôd:

- SK1001200P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hornádu, Bodvy a ich prítokov (časť rajónu QP 120 v útvare a časť rajónu NQ 123 v útvare),
- SK2004900F Puklinové podzemné vody podtatranskej skupiny a flyšového pásma čiastkového povodia Hornádu (časť rajónu Q 120 – HD10).

Tab.: Využiteľné množstvá podzemných vôd v útvaroch podzemných vôd

Útvar podzemnej vody	Plocha (km^2)	Využiteľné množstvo podzemných vôd ($l.s^{-1}$)	Odber ($l.s^{-1}$)
SK1001200P	934,295	1611,41	234,89
SK2004900F	1648,160	1309,30	76,51

Zdroj: SHMÚ Bratislava, 2021

Vodárenské zdroje

Priamo na území alebo v blízkosti hodnoteného územia sa nenachádzajú vodárenské zdroje pre verejné vodovody. Podzemné vodárenské zdroje (studne) pre skupinový vodovod Vyšný Slavkov – Prešov v dotknutom území sa nachádzajú mimo hodnotené územie. Sú vybudované v severnej časti k. ú. mesta Veľký Šariš (v hraničnej časti s k ú. obce Gregorovce). Majú vymedzené ochranné pásmo 1. a 2. stupňa.

Tab.: Vodárenské zdroje v širšie dotknutom území

Vodovod	Vodný zdroj (názov/druh)		Kataster obce	Výdatnosť studne dopor. pramene: min-max	Prevádzkovateľ
				[l/s]	
Skupinový vodovod Vyšný Slavkov – Prešov	Studne 1-15	studňa	Veľký Šariš - Hrad	45,0	VVS

Zdroj: Návrh Plánu rozvoja verejných vodovodov pre územie Prešovského krajana obdobie 2021-2027, príloha č. 6 Zoznam využívaných vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou

V rámci širšie dotknutého sa nachádzajú, resp. tu zasahujú 2 štruktúry geotermálnej energie. Vo východnej časti dotknutého územia to je SK300170FK Košická kotlina a v západnej časti, vrátane hodnoteného územia, to je SK300140FK Levočská panva Z a J časť.

Chránené vodohospodárske oblasti

Ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov definuje zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona č. 384/2009 Z. z. Nad rámec uvedeného zákona do Registra chránených území (Vodný plán Slovenska, MŽP SR, december 2015) sú zaradené aj územia určené pre ochranu biotopov alebo druhov rastlín a živočíchov, pre ktoré je udržanie alebo zlepšenie stavu vôd dôležitým faktorom ich ochrany. Register chránených území obsahuje:

- Chránené oblasti určené pre odber pitnej vody (ochranné pásma vodárenských zdrojov, povodia vodárenských tokov; chránené vodohospodárske oblasti).
- Chránené oblasti určené pre ochranu hospodársky významných vodných druhov (v SR neboli zavedené. V zmysle § 5 ods. 1 zákona č. 364/2004 Z. z o vodách v znení neskorších predpisov boli však vymedzené chránené územia na ochranu populácie rýb, ako povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb. Za povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb boli určené vodohospodársky významné vodné toky (kmeňové toky č. I.) a toky ústiace do vodohospodársky významných vodných tokov vrátane ich prítokov (kmeňové toky č. II.) a určujú ich všeobecne záväzné vyhlášky úradov životného prostredia.
- Chránené oblasti určené na rekreáciu vrátane vôd vhodných na kúpanie (vody na rekreáciu nie sú v SR osobitne definované a vymedzené, vymedzené sú vody vhodné na kúpanie).
- Chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti).
- Chránené oblasti pre ochranu biotopov alebo živočíšnych a rastlinných druhov, vrátane príslušných území NATURA 2000 vyhlásených podľa smernice 92/43/EHS a smernice 79/409/EHS (Európska sústava chránených území NATURA 2000, Národná sústava chránených území, Osobitný druh chránených území – mokrade).

Do dotknutého územia zasahuje ochranné pásmo podzemných vodárenských zdrojov v severnej časti k. ú. mesta Veľký Šariš (v hraničnej časti s k ú. obce Gregorovce).

Všeobecne záväznou vyhláškou KÚŽP v Prešove č. 4/2005 z 5. mája 2005 v rámci dotknutého územia bol za povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb určený tok Torysa – kmeňový tok č. I., lososové vody, od prameňov po ústie Jakubovianskeho potoka rkm 77,3 (vrátane Jakubovianského potoka), číslo hydrologického poradia 4-32-04-067 – v severnej hraničnej časti k. ú mesta Veľký Šariš s k. ú. obce Šarišské Michaľany.
Nenachádzajú sa tu vody vhodné na kúpanie.
Dotknuté územie je zaradené medzi citlivé oblasti a poľnohospodárske pozemky na území k. ú. mesta Veľký Šariš sú ustanovené za zraniteľnú oblasť v zmysle NV SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti v znení neskorších predpisov.

V rámci mestskej časti Kanaš zasahuje na dotknuté územie (mimo hodnotené územie) územie európskeho významu SKUEV0322 Fintické svahy.

Znečistenie vôd

Povrchové vody

Riečnu kostru dotknutého územia tvorí rieka Torysa tečúca územím severojužným smerom a jej pravostranné prítoky – Medziansky potok, Paťovský potok, Šarišský potok a ľavostranné prítoky – Veľký potok, Gregorovský potok, potok Dzikov a Kanašský potok. Riečnu sieť dotvárajú i bezmenné prítoky uvedených tokov.

V rámci dotknutého územia ani v širšom okolí sa kvalita povrchových vôd v tokoch nesleduje. Do hodnotenia boli zaradené najbližšie odberové miesto na toku Torysa pod dotknutým územím, a to odberové miesto Kendice. Zaznamenané boli zvýšené obsahy dusičnanov a ich prekročenie signalizuje nadmerné používanie hnojív a úniky odpadových vôd zo žúmp, septikov a živočíšnych fariem. Zvýšené obsahy boli namerané i pri ropných látkach. V tomto odberovom mieste sa prejavuje zaťaženie viac-menej celého toku rieky Torysy od prameňa až po mesto Prešov.

Tab.: Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa prílohy č. 1 NV č. 269/2010 Z. z. a prílohy č. 1 NV č. 167/2015 v roku 2020

Tok	Monitorované miesto	rkm	Ukazovatele nevyhovujúce požiadavkám				
			Časť A (všeobecné ukazovatele)	Časť B (syntetické látky)	Časť C (nesyntetické látky)	Časť D (ukazovatele rádioaktivity)	Časť E (hydrobiologické a mikrobiologické ukazovatele)
Torysa	Kendice	49,9	$CHSK_{Cr}$ $N\text{-}NO_2$ NEL_{UV}	-	-	-	-

Zdroj: SHMÚ Bratislava, 2022

Hodnotenie stavu povrchových vôd sa vykonáva v zmysle § 4 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z. a je založené na hodnotení ich ekologického stavu, resp. ekologického potenciálu a chemického stavu. V dotknutom území na základe hodnotenia chemického stavu boli klasifikované útvary povrchových vôd – tok Torysa, potok Dzikov a Šarišský potok dosahujúce dobrý chemický stav. Hodnotením ekologického stavu boli v dotknutom území identifikované útvary povrchových vôd – Torysa, potok Dzikov, Šarišský potok v priemernom stave (3.trieda).

Podzemné vody

V zmysle platnej legislatívy sa kvalita podzemných vôd sleduje v 1 útvare podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch a v 1 útvare podzemných vôd v predkvartérnych sedimentoch, ktoré sú vymedzené v dotknutom území.

<u>Kvalita podzemných vôd v útvare v kvartérnych sedimentoch</u>

- *SK1001200P Medzizrnové podzemné vody kvartérnych náplavov Hornádu, Bodvy a ich prítokov* – v roku 2020 pozorovacia sieť tohto útvaru bola tvorená 14 vrtmi zabudovanými v hĺbke od 6 m do 15 m. Pozorovacie objekty sa nachádzajú mimo dotknuté i hodnotené územie.
    - Ako kolektorské horniny sú zastúpené najmä aluviálne a terasové štrky, piesčité štrky, piesky, proluviálne sedimenty stratigrafického zaradenia pleistocén - holocén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje medzizrnová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 10 m – 30 m. Generálny smer prúdenia podzemných vôd je viac-menej paralelný s priebehom hlavného toku
    - V katiónovej časti dominuje Ca^{2+} a v aniónovej HCO_3^-, základný chemizmus podzemných vôd v objektoch v južnej časti útvaru poukazuje na výrazné antropogénne vplyvy. Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie sú podzemné vody zaradené medzi základný výrazný $Ca\text{-}HCO_3$ typ, ktorý je metamorfovaný síranovým a chloridovým znečistením na základný $Ca\text{-}SO_4$ (Cl) typ práve v spomínanej južnej

časti útvaru**.** Mineralizácia v rámci útvaru sa pohybuje v rozsahu od 357,00 $mg.l^{-1}$ do 1337,04 $mg.l^{-1}$.
    - K prekročeniu povolených limitných hodnôt došlo v ukazovateľoch Mn a Hg, čo poukazuje na nepriaznivé kyslíkové pomery. Ďalšie prekročenia v tomto útvare boli zaznamenané pri pH, dusičnanoch, chloridoch a amónnych iónov. Zo stopových prvkov boli prekročené limitné koncentrácie antimónu. V skupine pesticídov limitnú hodnotu prekročil atrazín, v skupine prchavých alifatických uhľovodíkov boli zaznamenané prekročenia limitov pri tetrachlóreténe a vinylchloride.

Kvalita podzemných vôd v útvare v predkvartérnych horninách

- *SK2004900F Puklinové podzemné vody podtatranskej skupiny a flyšového pásam čiastkového povodia Hornádu* – v roku 2020 bola pozorovacia sieť tohto útvaru reprezentovaná 4 prameňmi. Pozorovacie objekty sa nachádzajú mimo dotknuté i hodnotené územie.
    - Ako kolektorské horniny sú zastúpené najmä ílovce a pieskovce (flyš) stratigrafického zaradenia paleogén. V hydrogeologických kolektoroch útvaru prevažuje puklinová priepustnosť. Priemerný rozsah hrúbky zvodnencov je 10 m – 30 m. Smer prúdenia podzemných vôd v tomto útvare je vzhľadom na charakter horninového prostredia typu hydrogeologického masívu viac-menej konformný so sklonom terénu.
    - V katiónovej časti dominujú ióny Ca^{2+}, vyskytujú sa aj Mg^{2+}, v aniónovej časti ióny HCO_3^-. Podľa Palmer-Gazdovej klasifikácie podzemné vody zaradené medzi základný výrazný Ca-Mg-HCO_3 typ. Hodnoty mineralizácie v tomto útvare sú typické pre stredne až zvýšene mineralizované vody. Mineralizácia sa pohybovala v rozsahu od 266,91 $mg.l^{-1}$ do 579,47 $mg.l^{-1}$.
    - V roku 2020 vyhovovali požiadavkám Vyhlášky MZ SR č. 247/2017 Z. z. všetky sledované ukazovatele.

Hlavným environmentálnym cieľom pre útvary podzemných vôd v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov je dosiahnuť dobrý stav do roku 2015, resp. najneskôr do roku 2027. Hodnotenie stavu podzemných vôd sa vykonáva v zmysle uvedeného zákona o vodách a je založené na hodnotení ich chemického a kvantitatívneho stavu. Kvartérny útvar podzemných vôd SK1001200P v rámci dotknutého územia bol identifikovaný v zlom chemickom stave. Významný trvalo vzostupný trend znečisťujúcich látok v podzemnej vode kvartérneho útvaru bol preukázaný v 2 objektoch monitorovacej siete pre obsah síranov, chloridov a tetrachlóreténu z difúznych a bodových zdrojov kontaminácie (mimo dotknuté i hodnotené územie). Predkvartérny útvar podzemných vôd SK2004900F bol identifikovaný v dobrom chemickom stave a neboli zistené významné trvalo vzostupné trendy v žiadnom monitorovacom objekte. Na základe hodnotenia kvantitatívneho stavu bol identifikovaný v zlom kvantitatívnom stave útvar SK1001200P, a to z hľadiska vývoja režimu podzemných vôd.
Kvalitu podzemných vôd značne ovplyvňuje horninové prostredie a taktiež aj kvalita povrchových vôd, ktoré prispievajú vo veľkej miere k dopĺňaniu zásob podzemných vôd. Zdrojom znečistenia vôd v dotknutom území a jej širšom okolí je jednak výrobná sféra a tiež nezanedbateľný je i plošný zdroj znečistenia, a to poľnohospodárstvo. Jednak je to rastlinná výroba s aplikáciou rôznych ochranných látok a živín do pôdy a jednak i živočíšna výroba, ktorá produkuje špecifické odpadové vody, rôzne kaly a tuhé odpady prevažne organického pôvodu. K zdrojom znečistenia vôd môžeme zaradiť aj dopravu a neriadené skládky odpadov.

Biota

Flóra

Riešené územie navrhovanej činnosti rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši podľa **fytogeograficko-vegetačného členenia Slovenska** (Plesník in Atlas krajiny SR, 2002) patrí do zóny dubovej, do horskej podzóny, do flyšej oblasti, do okresu Beskydské predhorie, do západného podokresu, do časti Šarišské podolie.
Z hľadiska **potenciálnej prirodzenej vegetácie** (Maglocký in Atlas krajiny SR, 2002) sú v záujmovom území a jeho širšom okolí mapované nasledovné jednotky potenciálnej prirodzenej vegetácie: ***AI - Lužné lesy podhorské a horské*** a ***C - Dubovo-hrabové lesy karpatské***.

Al - Lužné lesy podhorské a horské
Spoločenstvá tejto jednotky sú akýmsi pokračovaním vŕbovo-topoľových lužných lesov na alúviách v úzkych údolných nivách na stredných a horných tokoch riek, prevažne v extrémnejších klimatických podmienkach, najmä na strednom a severnom Slovensku. Ekologicky sa viažu na alúviá potokov podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou alebo ovplyvňovaných častými povrchovými záplavami. Pôdy v pahorkatinnom stupni sú viac hlinité, stredne ťažké, v horských údoliach piesočnaté, štrkovité až kamenisté. Krovinné vrbiny zväzu *Salicion triandrae* a *Salicion elaeagni* sú pionierskymi spoločenstvami na mladých riečnych naplaveninách lemujúcich brehy vodných tokov. Z drevín sú zastúpené vŕba sivá (*Salix elaeagnos*), vŕba purpurová (*S. purpurea*), vŕba krehká (*S. fragilis*), jelša sivá (*Alnus incana*), jelša lepkavá (*A. glutinosa*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*). Veľmi pestré je druhové zloženie bylín. Najčastejšie sú to hygrofilné a subhygrofilné rastliny záružlie močiarne (*Caltha palustris*), bodliak lopúchovitý (*Carduus personata*), pichliač potočný (*Cirsium rivulare*), deväťsil lekársky (*Petasites hybridus*), nezábudka močiarna (*Myosotis scorpioides*), iskerník plazivý (*Ranunculus repens*), pŕhľava dvojdomá (*Urtica dioica*) a iné.

C - Dubovo-hrabové lesy karpatské
Mezofilné zmiešané listnaté lesy zo zväzu *Carpinion betuli* sú na území Slovenska najrozšírenejšou lesnou klimaticko-zonálnou formáciou v dubovom stupni. Pôvodne zaberali na Slovensku súvislé rozsiahle plochy najmä v pahorkatinách a vrchovinách až do výšky priemerne 600 m n. m. Vyskytujú sa prevažne na alkalických hlbokých pôdach na rôznorodom geologickom podloží. V stromovom poschodí sa vyskytujú hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), dub zimný (*Quercus petraea*), javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*T. platyphyllos*) a čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Z krovín sú to zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*) Bylinný podrast tvoria kopytník európsky (*Asarum europaeum*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*), zubačka cibuľkonosná (*Dentaria bulbifera*), kostrava rôznolistá (*Festuca heterophylla*).

Súčasná vegetácia
Vegetácia, ktorá sa nachádza na dotknutom území navrhovanej stavby rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši **nie je z hľadiska ochrany prírody a krajiny výnimočná**. Pretože sa už v minulosti v tomto krajinnom priestore do pôvodných porastov zasahovalo, je vegetácia na okrajoch zastavaného územia mesta Veľký Šariš, v okolí cesty III/3430 v tomto úseku a v bližšom okolí lokality navrhovanej činnosti buď úplne odstránená alebo poznamenaná ľudskými aktivitami. Okolo parcely pre umiestnenie navrhovanej činnosti sa v jej východnej, južnej a čiastočne aj v západnej časti vyskytuje drevinový porast, ktorý tvoria stromy a kry charakteru náletu na bývalých extenzívne využívaných trvalých trávnych porastoch. Plocha pre rozšírenie cintorína je umiestnená na mierne svahovitom reliéfe, ktorý bol nedávno zarovnaný navážkou výkopu z výstavby cesty R4 (severný obchvat mesta Prešov). Lokalitou navrhovanej činnosti prebieha odvodňovací kanál, odvádzajúci povrchovú vodu z poľnohospodárskej pôdy ležiacej západne od cesty III/3430 a z jej cestnej priekopy, ktorého brehy sú lokálne porastené náletovými drevinami. Prvé rodinné domy sú od hranice pozemku rozšírenia cintorína vzdialené min. 90 m SZ smerom.
Na ploche súčasného cintorína a v jej bližšom okolí sú vysadené dreviny – smrek, tuja, vŕba a iné. Drevinovú vegetáciu v bližšom okolí plochy rozšírenia cintorína predstavujú druhy – slivka, lipa, jabloň, hruška, vŕba, dub, javor, agát, trnka, svíb, hloh, baza čierna, ruža šípková, z rastlín sú na ploche rozšírenia cintorína zastúpené prevažne pionierske rastliny a buriny – napr. ďatelina, žihľava, bodliak, púpava, pichliač, na jej okraji sa objavujú jedince i menšie plochy invázneho druhu zlatobyľ. Na ich výskyt a rozšírenie malo vplyv dlhodobé suché počasie počas jari a začiatku leta v roku 2022.

Fauna
V zmysle zoogeografického členenia – terestrický biocyklus (Jedlička, Kalivodová in Atlas krajiny SR, 2002), môžeme širšie riešené územie začleniť do eurosibírskej podoblasti, do provincie listnatých lesov, do podkarpatského úseku - kde spadá aj vlastná lokalita navrhovanej činnosti rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši.

V súčasnosti sa lokalita navrhovanej činnosti poľnohospodársky ani inak nevyužíva, jej bezprostredné okolie mimo zastavané územie mesta Veľký Šariš sa využíva ako orné pôdy, menej ako lúky a pasienky s premenlivým zastúpením plôch nelesnej drevinovej vegetácie. Lesné pozemky sa nachádzajú vo väčšej vzdialenosti juhovýchodne (kopec Bikoš), východne (kopec Dúbrava, Okruhliak a komplex Stráží). Západne od mesta Veľký Šariš sa vypína Šarišský hradný vrch, s lesnými porastmi. Dotknuté územie človek často významne a pravidelne ovplyvňuje svojou činnosťou.
Navrhovaná stavba rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši je umiestnená v rámci zastavaného územia v napojení na cestu III/3430, pričom je obklopená rôznou intenzitou využívanou poľnohospodárskou pôdou, čo významne modifikuje živočíšstvo v bližšom okolí stavby.
Z hľadiska širšieho okolia možno hovoriť o relatívne nízkej až strednej diverzite druhov a živočíšnych spoločenstiev, z pohľadu vlastného posudzovaného územia rozšírenia cintorína o nízkej diverzite.
Zoozložka riešeného územia je zastúpená prevažne zemnými cicavcami s prevahou hlodavcov, mäkkýšmi a hmyzom travinno-bylinných biotopov, resp. biotopov so zastúpením krovinnej a lesnej vegetácie zastúpenej v bližšom okolí. Špecifickou skupinou na území sú vtáky, ktoré riešenú plochu aj porasty drevín v širšom okolí využívajú ako potravný, úkrytový, oddychový a nezriedka (najmä v súvislejších drevinových porastoch) aj ako hniezdny biotop. Významnejšie živočíšne druhy, zaradené medzi chránené, alebo ohrozené sa tu môžu občasne vyskytovať pri hľadaní potravy. Ich lovným a pobytovým biotopom sú najmä vodné toky a trávobylinné porasty s rozptýlenou nelesnou drevinovou vegetáciou v širšom okolí navrhovanej stavby.
V rámci užšieho riešeného územia navrhovaného rozšírenia cintorína je charakter živočíšnych spoločenstiev typický pre poľnohospodársky stredne až intenzívne využívanú krajinu s intenzívnym sídelným využívaním, s nízkou druhovou diverzitou a abundanciou.
Dominantnou zložkou fauny sú druhy európskych listnatých lesov. V urbanizovaných častiach je významným faktorom prítomnosť viac-menej kozmopolitných a synantropných druhov. Vplyvom človeka vytvorená druhotná mozaikovitá štruktúra poľnohospodárskej krajiny so striedajúcimi sa veľkoblokovými plochami ornej pôdy, zriedkavými remízkami lesov a drevinovej vegetácie (najmä na sklonitých pozemkoch, medziach, okolo vodných plôch a vodných tokov), lúkami a pasienkami okolo zastavaných území a na nevyužívaných ostatných plochách podmienila vznik charakteristických zoocenóz.
Z ekologického hľadiska v dotknutom území prevládajú pôvodné alebo introdukované druhy viazané na rôzne typy stepných a vodných spoločenstiev, ďalšiu rozsiahlu skupinu tvoria druhy viazané na lúčne a pasienkové biotopy, biotopy orných pôd, na urbanizované plochy, ktoré s miestnym osídlením majú špecifický charakter a v historickom vývoji ovplyvnili zloženie miestnych zoocenóz.

Chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy, osobitne chránené územia
V zmysle vyhlášky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa podľa dostupných podkladov a informácií z webovej lokality ŠOP SR priamo na lokalite navrhovanej činnosti rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši **chránené, vzácne a ohrozené druhy a biotopy neevidujú**.
Na lokalite rozšírenia cintorína platí 1. stupeň ochrany prírody podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
V širšie dotknutom území nemožno vylúčiť výskyt chránených alebo ohrozených druhov fauny a flóry viazaných na extenzívne využívané biotopy.
Asi 2 km severozápadne od lokality navrhovanej činnosti sa nachádza národná prírodná rezervácia Šarišský hradný vrch (5. stupeň ochrany prírody, dôvod ochrany: pestrosť biocenóz všetkých expozícií), ktorý však navrhovanou činnosťou nebude dotknutý.
NPR Šarišský hradný vrch (rozloha: 145,74 ha, v*yhlásená v roku:* 1964): národnú prírodnú rezerváciu tvoria lesy na hradnom vrchu. Šarišský hradný vrch sa vypína nad mestom Veľký Šariš ako samostatný sopečný kužeľ, ktorý vznikol počas vulkanickej činnosti v treťohorách. Vďaka svojej výhodnej polohe bol veľmi skoro osídlený. Našli sa tu stopy po pravekých lovcoch mamutov i po Slovanoch. Stredoveký feudálny hrad tu bol postavený na prelome 12. a 13. storočia. Na strmých severných svahoch šarišského hradného vrchu nájdeme chladnomilnejšie bukové a sutinové lesy. Južné svahy sú porastené teplomilnejším bukovo-dubovým lesom s javorom mliečnym *(Acer platanoides)*, hrabom *(Carpinus betulus)* a lipou *(Tilia sp.)*. Nájdeme tu aj vzácne

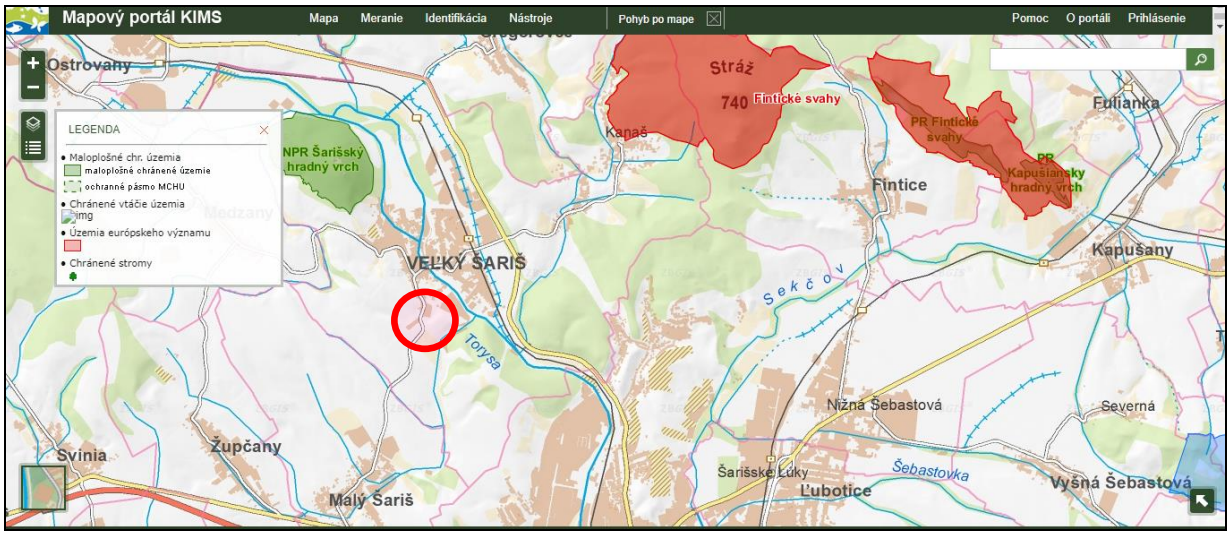
druhy rastlín: veternica lesná *(Anemone sylvestris)*, kosatec trávolistý *(Iris graminea)*, zimozeleň menšia *(Vinca minor)*. Zo živočíchov tu žije napríklad rosnička zelená *(Hyla arborea)*, jašterica živorodá *(Lacerta vivipara)*, myšiak lesný *(Buteo buteo)* a sokol myšiar *(Falco tinnunculus)*. Z okolia sem zaletuje aj orol krikľavý *(Aquila pomarina)* a vzácna sova dlhochvostá *(Strix uralensis)*.

Významné migračné koridory - ÚSES:
V zmysle platného územného plánu veľkého územného celku Prešovského kraja v znení neskorších zmien a doplnkov do neho premietnuté prvky R-ÚSES okresu Prešov reprezentuje najbližší významný prvok ÚSES nadregionálny hydrický biokoridor vodný tok Torysa, nachádzajúci sa cca 0,6 km severovýchodne od riešenej lokality rozšírenia cintorína. Je charakteristický brehovými porastami a sprievodnou vegetáciou vodného toku tvorenými najmä tvrdými lužnými lesmi.
Navrhovaná stavba sa však uvedeného prvku územného systému ekologickej stability nedotýka a nezasahuje negatívne ani do prvkov ÚSES na miestnej úrovni.
Do katastrálneho územia mesta Veľký Šariš zasahuje nadregionálne biocentrum Stráže so svojim jadrom, ktorým je NPR Šarišský hradný vrch.

Územný systém ekologickej stability na miestnej úrovni
Podľa platného ÚPN-mesta Veľký Šariš do bližšieho okolia navrhovanej činnosti rozšírenia cintorína zasahuje miestny biokoridor (MBk) *Pod zámkom – Povrazy – Na čelo*: ide o výlučne terestrický biokoridor, čiastočne prerušovaný, situovaný západne od Veľkého Šariša, priebehu severozápad – juhovýchod. Tvoria ho sústavy medzí, strmšie svahy vytvorené zarezaním Paťovského potoka a viaceré erózne ryhy – všetky stabilizované nelesnou drevitou vegetáciou v generálnej línii lokalít Pod zámkom, kóta Čurka (361 m n. m.) po lokalitu Stará cesta, resp. Na čelo. Tento terestrický biokoridor spája NRBc Stráže prostredníctvom jeho jadra - NPR Šarišského hradného vrchu s MBc Bikoš, v závere pretína Šarišský potok pred jeho vyústením do Torysy (resp. sa s ním kontaktuje). Navrhovaná činnosť do uvedeného prvku M-ÚSES nezasahuje, je však s ním v blízkom kontakte.

Výskyt chránených území a území sústavy Natura 2000
V bližšie dotknutom území navrhovanej stavby rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši sa nenachádza územie NATURA 2000 vyhlásené podľa smernice 92/43/EHS a smernice 79/409/EHS (európska sústava chránených území NATURA 2000, národná sústava chránených území, osobitný druh chránených území – mokrade, územia európskeho významu, chránené vtáčie územia), územia európskej sústavy chránených území Natura 2000 a osobitne chránených území na národnej úrovni v širšom okolí navrhovanej činnosti sú zobrazené na obrázku nižšie:

Obr.: Výskyt osobitne chránených území národného významu a území Natura 2000 v širšom okolí navrhovanej činnosti

Zdroj: http://webgis.biomonitoring.sk/, 09-2022

- *lokalizácia lokality rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši*

V predmetnom území navrhovanej činnosti ani v jej blízkosti sa nenachádzajú maloplošné ani veľkoplošné chránené územia z národnej sústavy osobitne chránených častí prírody.
V širšom okolí navrhovanej činnosti sa nachádza z národnej siete osobitne chránených území ochrany prírody národná prírodná rezervácia (NPR) Šarišský hradný vrch. Jej výmera je 145,74 ha. Na jeho území platí 5.stupeň územnej ochrany. Ochranným pásmom je 100 metrový pás územia po vonkajšom obvode NPR a platí v ňom 3.stupeň ochrany. Chránené územie predstavuje významnú fytogeografickú lokalitu. Jedná sa o exotický tvrdoš sopečného pôvodu nad pravým brehom Torysy s vývojom rôznych charakteristických a typických lesných spoločenstiev, podmienených svojráznym kužeľovitým reliéfom, expozíciou a stanovištnými podmienkami. Chránené územie je domovom viacerých obojživelníkov a plazov. V lese okolo zrúcanín hradu žije jašterica živorodá (*Lacerta vivipara*). Izolovaný lesný komplex poskytuje vhodné životné podmienky pre drobné druhy cicavcov, ktoré nachádzajú potravu v okolitej intenzívne využívanej poľnohospodárskej krajine. Lesné porasty vytvárajú tiež podmienky pre hniezdenie mnohých vtáčích druhov. V 1. pol. 19. stor. profesor prešovského kolégia – botanik Friedrich Hazslinszky tu objavil a opísal nový rastlinný druh ďatelinu šarišskú (*Trifolium sarosiense*). Južné svahy majú bohatú a rozmanitú teplomilnú flóru. Rastú tu chránené druhy, vzácny kosatec trávolistý (*Iris graminea*) a ľalia zlatohlavá (*Lilium martagon*). V bučinách dominuje chlpaňa hájna (*Luzula luzuloides*), v úžľabinách sú lesy takmer bez podrastu. Na jar bukový les pokrýva pestrá farebná mozaika, ktorú dotvára i zubačka žliazkatá (*Dentaria glandulosa*) a modrý koberec zimozelene menšej (*Vinca minor*). Hradné múry zdobí žlto kvitnúci taričník skalný (*Aurinia saxatilis*).

Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria
Navrhované rozšírenie cintorína v meste Veľký Šariš je situované v juhozápadnej časti zastavaného územia mesta v bezprostrednej nadväznosti na plochu súčasne prevádzkovaného cintorína, ktorý sa nachádza na severnej hranici plochy rozšírenia cintorína. Východne a južne od plochy rozšírenia cintorína je drevinový porast (stromy a kry) strmších svahov a medzí, na ktoré nadväzuje poľnohospodársky využívaná pôda (orná pôda, lúky a pasienky). V západnej časti plochu navrhovanej činnosti ohraničuje cesta III. triedy č. 3430, spájajúca mesto Veľký Šariš s obcou Malý Šariš a cestou I. triedy I/18, za ktorou sa nachádza orná pôda a ovocné sady a novovybudovaná prevádzka poskytujúca občerstvenie. V severozápadnej časti za cestou III. triedy oproti súčasnému cintorínu končí rodinná zástavba.
Plocha navrhovaného cintorína dosahuje nadmorskú výšku cca 290 m n. m. a mierne sa skláňa k severu. Šarišské podolie má v tejto časti v alúviu toku rieky Torysa charakter nerozčlenenej roviny, pričom severne od toku Torysy sa z geomorfologického hľadiska dvíha mierne členitá pahorkatina a južne od toku stredne členitá pahorkatina, v reliéfe katastrálneho územia Veľký Šariš dominuje Šarišský vrch so zrúcaninami hradu.
Lokalita navrhovaného cintorína **je súčasťou územia, na ktorom platí 1. stupeň ochrany prírody a krajiny** v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov..
Súčasná štruktúra krajiny je výsledkom dlhodobého antropického tlaku na krajinu, kde z pôvodne zalesneného územia bola krajina čiastočne fragmentovaná na časti urbanizované (zastavané územie obce s rodinnou zástavbou, plochy občianskej vybavenosti, plochy skladov a výroby, plochy dopravy, poľnohospodárske areály), plochy pre poľnohospodársku produkciu (orné pôdy, lúky, pasienky, ovocné sady), plochy lesa, plochy nelesnej drevinovej vegetácie, ostatné plochy, zamokrené a vodné plochy.
Sumárne možno konštatovať, že sa v širšom okolí stavby striedajú prvky najmä poľnohospodárskej krajiny s areálmi sídiel (najmä plochy rodinnej a bytovej zástavby, plochy výroby a skladov, občianskej vybavenosti) a dopravnou infraštruktúrou (cesty – rýchlostná cesta R4, cesty I. až III. triedy a miestne a účelové komunikácie), údolím Torysy vedie železničná trať Prešov – Lipany - Plaveč a poľnohospodársky využívaných plôch (orné pôdy, ovocné sady a trvalé trávne porasty).

Inventarizácia biotopov a drevín a výpočet ich spoločenského ohodnotenia
Na ploche navrhovaného rozšírenia cintorína v meste Veľký Šariš sa podľa dostupných podkladov nevyskytujú evidované biotopy. Charakter biotopov majú brehové porasty a sprievodná vegetácia vodných tokov Torysa a Šarišský potok nadväzujúce na riešené územie cca 0,5 km južne až

severovýchodne od riešenej lokality. Plocha trvalého a dočasného záberu stavby nevyžaduje výrub drevín rastúcich mimo les, na lokalite stavby neboli zistené evidované vzácne a chránené biotopy, inventarizácia biotopov a inventarizácia drevín preto na uvedenej ploche neboli realizované.

Vybrané základné historické a demografické údaje, územný plán obce Veľký Šariš a ekonomické aktivity

Podľa platného územného plánu mesto Veľký Šariš s jeho najbližším okolím sa rozprestiera v juhovýchodnej časti geomorfologického celku Spišsko-šarišského medzihoria v jeho podcelku Šarišské podolie so Šarišským vrchom. Priemerná ročná teplota je 8 - 9 °C, priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje 630 mm. Katastrálne územie mesta Veľký Šariš susedí na juhovýchode s katastrom mesta Prešov, na východe s katastrom obce Fintice, na severe Gregoroviec, na severozápade Šarišských Michalian, na západe Medzian a na juhozápade s katastrálnym územím obce Malý Šariš. Dnešné mesto sa rozkladá podstatnou časťou na najnižšie položenej časti územia, na riečnej nive Torysy, iba západná časť prilieha k stráni resp. terase Torysy. V západnej časti je situované staré mesto, vo východnej sa rozprestiera nové mesto s priemyselnou zástavbou. V urbanistickom obraze doterajšieho vývoja mesta nastali mnohé disproporcie. Rozvoj bytovej zástavby posunul ťažisko mesta a historické centrum sa ocitlo v okrajovej polohe. Rekreačnú funkciu plnia záhradkárske lokality pod hradom a v Kanaši, ako aj v lokalite Lazy, kde sa pripravuje výstavba rybníkov pre športový rybolov.

Mestská časť Kanaš sa nachádza v údolí východne od cesty I/18 a donedávna plnila najmä rekreačnú funkciu, v posledných rokoch tu prevládol záujem o výstavbu rodinných domov, výstavba však prebiehala často živelne, nekoncepčne, čím nastal problém komunikačne sprístupniť niektoré lokality a umiestniť zariadenia občianskej vybavenosti, ktorých je v tejto časti nedostatok.

Mesto okrem bývania plní ďalšie funkcie najmä na úseku vzdelávania, kultúry, športu, rekreácie, hospodárstva, dopravy, ochrany zdravia, ochrany prírody, ochrany pamiatok, ochrany pôdy, vody i ovzdušia.

Podľa webovej lokality https://www.velkysaris.sk/ prvý písomný záznam o Veľkom Šariši pochádza z roku 1217 (zdroj: kniha Veľký Šariš - mesto a hrad). Veľký Šariš a Prešov dokázateľne existovali aj pred prvými písomnými správami na úrovní obcí, pravdepodobne so samostatnými farami. (Košice vznikli v roku 1230, Bardejov 1241, Prešov 1247, Sabinov 1248, Levoča 1249). Pre vznik prešovského osídlenia okrem rieky Torysy bola rozhodujúcim činiteľom dôležitá križovatka obchodných ciest, spájajúca Balkán s poľským Pobaltím (Soľná cesta) a v smere V-Z, to bola cesta spájajúca Halič so Spišom. Veľký Šariš sa rozvíjal ako typické podhradie.

K 10.07.2018 malo mesto Veľký Šariš 6 203 obyvateľov (zdroj mesto Veľký Šariš), podľa najnovších podkladov je súčasný stav v roku 2022 až 6 548 obyvateľov (zdroj https://sksymbol.sk/erb-velky-saris/). Vývoj počtu obyvateľov v obci v období rokov 1970 – 2021 podľa webovej lokality http://www.sodbtn.sk/obce/index.php ukazuje priložená tabuľka:

Vývoj počtu obyvateľov:	
1970: **3 986**	
1980: **4 157** [rozdiel 1980-1970: **171**]	(prírastok)
1991: **3 534** [rozdiel 1991-1980: **-623**]	(úbytok)
2001: **4 018** [rozdiel 2001-1991: 4**84**]	(prírastok)
2011: **5 292** [rozdiel 2011-2001: 1 **274**]	(prírastok)
2013: **5 630** [rozdiel 2013-2011: **338**]	(prírastok)
2017: **6 185** [rozdiel 2017-2013: **555**]	(prírastok)
2021: **6 471** [rozdiel 2021-2017: **286**]	(prírastok)

http://www.sodbtn.sk/obce/obec_stat_narodnost.php?kod_obce=525405

Podľa dostupných podkladov uvádzame počty zomrelých v meste Veľký Šariš za roky 2014 – 2020:

Rok:	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Počet zomrelých:	46	47	56	51	63	52	59

Zdroj: https://slovenskovkocke.sk/velky-saris

Na Slovensku, s 5,4 miliónmi obyvateľov, v roku 2022 zomrelo 59 583 ľudí. Medziročne to znamená pokles o 19 percent, jednalo sa ale o druhý najvyšší počet úmrtí od konca druhej svetovej vojny. V krajine umrelo o 11 percent viac ľudí než bol priemer za roky 2015 až 2019, kedy krajina ešte nečelila covidu (zdroj: Slovenský štatistický úrad, 2023).
Vplyv pandémie COVID-19 na spoločnosť v roku 2022 výrazne klesol, ale miera nadúmrtnosti v porovnaní s päťročným priemerom pred pandémiou na Slovensku zotrvala (zdroj: odbor štatistiky obyvateľstva Štatistického úradu).
Najčastejšou príčinou úmrtí na Slovensku vlani, rovnako ako pred prepuknutím koronavirovej nákazy, boli choroby obehovej sústavy a nádorové onemocnenia. K minuloročnej vyššej nadúmrtnosti oproti obdobiu pred covidom-19 podľa štatistikov prispeli hlavne choroby obehovej sústavy a tiež choroby dýchacej sústavy.
Ochoreniu covid-19 v roku 2022 na Slovensku podľahlo 2797 ľudí, šlo o piatu najčastejšiu príčinu úmrtí. V roku 2021 na covid-19 zomrelo na Slovensku viac ako 14 900 ľudí.
Takmer osem z desiatich zomrelých boli seniori, ich podiel na úmrtiach behom troch rokov pandémie stúpol.

Erb mesta Veľký Šariš popisuje webová lokalita https://sksymbol.sk/erb-velky-saris/ nasledovne - v modrom štíte na zelenej oblej pažiti medzi dvoma zelenými, z pažite vyrastajúcimi ďatelinami stojaci striebrovlasý, striebroodetý, zlatoobutý svätý Jakub v striebornom klobúku, pravicou sa opierajúci o zlatú palicu s pripevnenou zlatou tekvičkou, ľavicou si pridržiavajúci na ľavom boku zlatú kapsu.

Mesto Veľký Šariš má platnú územnoplánovaciu dokumentáciu Územný plán mesta Veľký Šariš (ÚPN–M Veľký Šariš), ktorý bol spracovaný v októbri 2010 (Ing. arch. Kužma, Ing. arch. Malinovský, Ing. arch. Vlčková a kolektív), schválenú uznesením Mestského zastupiteľstva (MsZ) č. 353/2010-3/XXIV zo dňa 25.11.2010, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN mesta Veľký Šariš č.5/2010, v znení Zmien a doplnkov 2013, schválených uznesením MsZ č. 349/2013-4/XVIII dňa 24.9.2013, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN č. 5/2013, a Zmien a doplnkov č.2, schválených 28.6.2018 uznesením MsZ č.940/2018-XXXII, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN č.1/2018.

Doprava
Štátna cesta III/3430 vedie v okolí existujúceho cintorína a predstavuje dopravné napojenie aj pre navrhovanú plochu rozšírenia cintorína v meste Veľký Šariš. Cesta III/3430 prepája obec Malý Šariš s napojením na štátnu cestu I. triedy I/18 s mestom Veľký Šariš s napojením na cestu I. triedy I/68 v smere na Sabinov a Starú Ľubovňu. Na ceste III/3430 nebol počas celoštátneho sčítania dopravy v roku 2015 zriadený sčítací úsek (SSC Bratislava, 11/2016), preto nie sú k dispozícii údaje o intenzite premávky na predmetnej ceste.

Dotknuté ochranné pásma alebo chránené územia
Navrhovaná stavba sa nachádza v ochrannom pásme existujúceho pohrebiska, ktoré sa rozšírením cintorína aktualizuje. Nakoľko sa nezriaďuje nové funkčné využitie, nenavrhujú sa budovy, nie je stavba v rozpore so zákonom č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve
V riešenom území sú existujúce inžinierske siete, ktoré majú svoje ochranné pásma: VSD a.s., VVS a.s. , SPP a.s., Telekom.

IV. Vplyvy na životné prostredie a zdravie obyvateľstva vrátane kumulatívnych a synergických

Predpokladané vplyvy stavby „Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš*“*

Počas stavebných činností súvisiacich s rozšírením cintorína vo Veľkom Šariši možno v priestore staveniska očakávať mierne zhoršenie kvality životného prostredia. Vzhľadom na to, že sa rozšírenie cintorína nachádza mimo zastavané územie dotknutého mesta Veľký Šariš, stavebnou činnosťou (okrem nevyhnutných prejazdov stavebných strojov, prejavov emisií hluku a vibrácií a zásobovacej dopravy stavby) nebude významne negatívne ovplyvnené obyvateľstvo dotknutého mesta.
Je predpoklad, že dôjde k dočasnému krátkodobému zvýšeniu hlukovej záťaže a znečisteniu ovzdušia emisiami zo stavebných strojov v stavbou dotknutom území. Tieto vplyvy sú však plošne lokalizované na stavenisko (plocha rozšírenia cintorína) a prístupové komunikácie. Vzhľadom na skutočnosť, že ide o vplyvy dočasné a relatívne krátkodobé, eliminációu uvedených vplyvov je možné zabezpečiť opatreniami technického a organizačného charakteru.
Vzhľadom na rozsah a charakter stavby s predpokladanou realizáciou v dĺžke niekoľkých mesiacov, môže dôjsť ku ovplyvneniu stavebných prác prípadnými výskytmi extrémnych prejavov počasia počas jednotlivých ročných období v dotknutom území (napr. letné búrky).

Vplyvy na obyvateľstvo
Navrhovaná činnosť - rozšírenie cintorína vo Veľkom Šariši sa nachádza v ostatnom území mesta Veľký Šariš, v poľnohospodársky využívanej krajine, juhozápadne od zastavanej časti dotknutého sídla - vzdialenosť od najbližších obytných objektov mesta je cca 100 – 200 m, stavebné práce preto nebudú mať významný negatívny vplyv na pohodu a kvalitu života obyvateľov sídla. Vzhľadom na rozsah stavebných prác nie je pravdepodobné ani zvýšenie negatívneho vplyvu z dopravy na ceste III/3430. Významnejší negatívny vplyv stavebných prác na hlukové pomery na obyvateľov dotknutého mesta sa nepredpokladá, z dôvodu vzdialenosti plochy cintorína od obývaných častí mesta. Trvanie stavebných prác bude relatívne krátkodobé (vzhľadom na charakter navrhovaných stavebných objektov) a preto nie je predpoklad vzniku zdravotných rizík u obyvateľov.

Vplyvy počas prevádzky
Prevádzkou (pochovávaním) na novom cintoríne sa zvýši štandard pochovávania zomrelých a ich príbuzní budú mať možnosť vybrať si z viacerých druhov pochovávania podľa najnovších trendov v oblasti pohrebníctva.
Porovnanie so súčasným stavom - nulový variant
Bez začatia prevádzky na ploche rozšírenia cintorína mesto Veľký Šariš nebude môcť zabezpečiť plynulosť a existujúce štandardy pochovávania zomrelých v tejto lokalite.

Zdravotné riziká
Hydrogeologický posudok (RNDr. Grech, Prešov, 08-2021) vyhodnotil, že lokalita je vhodná na pochovávanie, spodná vody v území v hĺbke pochovávanie nie je. Tlecia doba na základe skladby zeminy je odporučená na 25 rokov. Z vyššie uvedeného vyplýva, že nie je predpoklad, že by sa vplyvy z pochovávania prejavili nepriaznivo na zdraví obyvateľstva dotknutého sídla.
Nepredpokladajú sa negatívne vplyvy na zdravotné riziká.

Sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti
Tento vplyv je hodnotený ako nepriamy, pozitívny, mierny a lokálny, trvalý. Pozitívne sociálnoekonomické vplyvy sa prejavia vo zvýšení štandardu pochovávania a v možnosti výberu spôsobu pochovávania zosnulých podľa najnovších trendov (klasické pochovávanie, zelené pochovávanie, urnové pochovávanie, detské pochovávanie, pochovávanie v kolumbáriu, prírodné pochovávanie.

Vplyvy na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery
Vplyvy počas výstavby

Z hľadiska geodynamických pomerov je riešené územie stabilné a nevyžaduje žiadne sanačné opatrenia na vylepšenie.
Medzi priame a nepriame vplyvy navrhovanej činnosti na horninové prostredie možno zaradiť:
- potenciálne riziko znečistenia horninového prostredia neočakávanou havarijnou situáciou na stavebnom mechanizme počas výstavby - nepriamy vplyv.
Počas prevádzky na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu (RNDr. Grech, Prešov, 08-2021) sa odporúča z bezpečnostného hľadiska realizovať výkopy hrobov hlbšie ako 1,0 m s pažením.

Vplyvy na nerastné suroviny
Na vlastnej parcele vykonávania navrhovanej činnosti ani v jej bezprostrednej blízkosti sa nenachádzajú dobývacie priestory ani chránené ložiskové územia. V rámci realizácie navrhovanej činnosti a počas jej prevádzky sa budú v prípade nutnosti využívať existujúce ložiská nerastných surovín.
Porovnanie so súčasným stavom - nulový variant
Pri nerozširovaní plochy na pochovávanie dôjde v blízkej dobe k zaplneniu kapacity existujúceho prevádzkovaného cintorína.

Vplyvy na klimatické pomery
Počas realizácie rozšírenia cintorína vzniknú nové spevnené plochy (spevnené plochy pojazdné autom do 3,5 t, pešie chodníky), ktoré oproti súčasnému stavu v minimálnej miere zmenia miestnu mikroklímu (absorpcia slnečného žiarenia pevným povrchom, zrýchlený odtok zrážkovej vody). Počas prevádzky zmeny v radiačnej a energetickej bilancii zemského povrchu bude spôsobovať pribúdanie hrobových miest s realizáciou kamenných pomníkov, avšak celková tepelná bilancia sa oproti stavu pred rekonštrukciou zásadne nezmení. Produkcia exhalátov z dopravy vzhľadom na charakter a rozsah rozšírenia pohrebných činností na novej ploche zásadne oproti súčasnému stavu nezmení - vplyvy budú nevýznamné.
Porovnanie so súčasným stavom - nulový variant
Rozšírením plochy cintorína sa nepredpokladá významný vplyv na klimatické podmienky danej lokality.

Vplyvy na ovzdušie
Počas rozšírenia plochy cintorína bude dochádzať k miernemu zvýšeniu koncentrácie škodlivín zo stavebnej činnosti a stavebnej dopravy, a to najmä tuhých znečisťujúcich látok PM_{10} a $PM_{2,5}$. Vzhľadom na predpokladaný rozsah stavebných činností pôjde iba o mierne zvýšenie emisií zo spaľovacích motorov a prašnosti. Vzhľadom na rozsah a plánovanú dĺžku stavebných prác hodnotíme tieto vplyvy ako lokálne, krátkodobé a nevýznamné.
Počas prevádzky cintorína, vzhľadom na to, že oproti pôvodnému stavu sa nepredpokladá podstatne väčší rozsah výkonu pochovávania, nebude mať výraznejší vplyv na kvalitu ovzdušia v danom území a možno konštatovať, že počas prevádzky cintorína sa z hľadiska ovzdušia podmienky oproti súčasnému stavu významne nezmenia.

Porovnanie so súčasným stavom - nulový variant
Je odôvodnený predpoklad, že oproti súčasnému stavu nedôjde po realizácii navrhovanej činnosti k výraznejšej zmene stavu ovzdušia v posudzovanej lokalite.

Vplyvy na vodné pomery
Počas výstavby
Nakoľko pozemok na rozšírenie cintorína je v priamom kontakte s umelým vodným útvarom – odvodňovacím rigolom, potenciálne existuje riziko ohrozenia povrchových vôd pri stavebných prácach na jednotlivých stavebných objektov pri nečakanej havárii (nekontrolovaný únik prevádzkových kvapalín). Pri stavebných prácach bude nutné zabezpečiť také opatrenia, aby nedošlo k ohrozeniu kvality vôd, ani ku kontaminácii vôd. Zhotoviteľ stavby musí pri realizácii stavby dodržiavať platné predpisy na zabezpečenie ochrany vôd, hlavne zabezpečiť kontrolu technického stavu vozidiel stavby a musí vykonať opatrenia proti úniku ropných látok do vôd. Konkrétne opatrenia na ochranu podzemných vôd zabezpečí zhotoviteľ stavby aj v rámci staveniska.

V dotknutom území sa nenachádzajú chránené oblasti určené pre odber pitnej vody a vody vhodných na kúpanie – nepredpokladajú sa negatívne vplyvy.
Počas prevádzky (okrem havarijných stavov) je riziko minimálne.
Porovnanie so súčasným stavom - nulový variant
Realizáciou rozšírenia cintorína sa dosiahne lepší technický stav používaných účelových komunikácií a s tým súvisiaca ďalšia bezpečná a plynulá premávka na predmetných komunikáciách. Realizáciou SO Spevnené plochy a komunikácie sa zlepšia podmienky pre vnútroareálovú dopravu a zmenší sa riziko ohrozenia povrchových alebo podzemných vôd.

Vplyvy na pôdu
Plocha navrhovaná na rozšírenie cintorína nebola v minulosti intenzívne poľnohospodársky využívaná pôda. Riziko znečistenia pôdy pri stavebných aktivitách je potrebné minimalizovať dôsledným dodržiavaním preventívnych opatrení pri manipulácii a prípadnom dočasnom skladovaní nebezpečných látok. Tento vplyv hodnotíme ako minimálny.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy
Počas stavebných prac na jednotlivých stavebných objektoch sa nepredpokladajú negatívne vplyvy na biotu. Dotknutá plocha rozšírenia cintorína, je situovaná v krajine s 1. stupňom ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. V predmetnom území sa nenachádzajú maloplošné ani veľkoplošné chránené územia z národnej sústavy osobitne chránených častí prírody. Zásahy do pozemku určeného na rozšírenie cintorína sa nedotknú biotopov v jej susedstve, kde sa nachádzajú hodnotnejšie porasty krajinnej zelene. Vlastný pozemok určený na rozšírenie cintorína bol v minulosti zavezený navážkou vyťaženej zeminy zo stavby rýchlostnej cesty R4 a počas terénnych prieskumov bol porastený bylinnou vegetáciu pionierskych druhov rastlín s prevahou ruderálnych druhov. Predpokladaný vplyv na cennejšie biotopy v blízkom okolí stavby nie je očakávaný. Osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny nachádzajúce sa v širšom okolí plochy rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši sú v takej vzdialenosti, že dosah vplyvu stavebných prác na tieto územia nie je pravdepodobný.
Súčasne je potrebné uviesť, že sa lokalita rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši nachádza mimo evidované a vyhlásené územia európskej sústavy chránených území Natura 2000, navrhovaná činnosť nepredpokladá významný vplyv samostatne ani v kombinácii s iným projektom na územie Natura 2000 z hľadiska cieľov jeho ochrany.

Výrub drevín
Podľa v teréne vykonanej obhliadky projektantom i spracovateľom predmetného Oznámenia o zmene navrhovanej činnosti neboli identifikované dreviny rastúce na dotknutej ploche trvalého a dočasného záberu stavby, podliehajúce získaniu povolenia na výrub podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 24/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.
V rámci návrhu prípravy staveniska a stavebných prác bolo zistené, že charakter reálnej drevinovej vegetácie na stavbe dotknutom území **nevyžaduje potrebu zabezpečiť získanie súhlasu na výrub drevín**, ktoré rastú na lokalite dočasného a trvalého záberu pre navrhovanú činnosť rozšírenie cintorína vo Veľkom Šariši.
Súčasný stav výskytu drevín na lokalite rozšírenia cintorína je taký, že na ploche dočasného a trvalého záberu nie je potrebný výrub drevín, ktoré tvoria prekážku pri realizácii stavebných prác. Okolité územie rozšírenia cintorína okrem cesty III/3430 tvoria odvodňovací kanál, cestná priekopa a na západnej strane poľnohospodárske pozemky – prevažne orná pôda. Významnejšie nesúvislé porasty nelesnej drevinovej vegetácie sa vyskytujú vo východnej a južnej časti plochy cintorína.
V riešenom území navrhovaného záberu pre rozšírenia cintorína sa vyskytuje plocha s navážkou zeminy z výstavby cesty R4 – územie je značne ovplyvnené činnosťou človeka a nehodnotíme ho ako chránené biotopy.
Pri výstavbe je potrebné minimalizovať možné negatívne dopady na krovie a dreviny, ktoré sa nachádzajú mimo plochy staveniska.
Z dostupných podkladov a informácií je možné konštatovať, že navrhovaná činnosť nebude mať pravdepodobne významný vplyv na biotu.

Vplyvy na krajinu, štruktúru a využívanie krajiny, krajinný obraz

Súčasný charakter krajiny sa po rozšírení cintorína zásadne nezmení, nepredpokladajú sa negatívne vplyvy na krajinu, jej štruktúru a doterajší spôsob využívania, rozšírenie cintorína vo Veľkom Šariši zásadne nezmení krajinný obraz.

Odpady
Počas realizácie rozšírenia cintorína sa predpokladá vznik bežných stavebných odpadov, predovšetkým v kategórii ostatných odpadov (O) - a to najmä z výkopovej zeminy, kameňa, betónu, obalov stavebných materiálov a surovín používaných na stavbe. S odpadmi vzniknutými počas stavebných prác bude nakladané v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov a doplnkov a vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 365/2015 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení neskorších predpisov.
Predpokladané zloženie a spôsoby zneškodňovania základných druhov odpadov vznikajúcich na predmetnej stavbe je uvedené v kapitole III.2., v podkapitole *Odpady*. Vplyvy súvisiacimi s nakladaním s odpadmi na stavbe hodnotíme ako minimálne pri dodržiavaní všetkých legislatívnych predpisov na úseku odpadového hospodárstva a organizačných opatrení pri nakladaní s odpadom.

Zdroje hluku
Zdrojom hluku počas realizácie rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši bude stavenisková doprava, a to najmä nákladné vozidlá a stavebné mechanizmy dočasne používané pri realizácii jednotlivých stavebných objektov (zásobovanie stavebným materiálom a odvoz stavebného odpadu z areálu stavby), menej i osobné autá (doprava zamestnancov) a stavebné činnosti.
Počas prevádzky navrhovanej činnosti budú jej vplyvy porovnateľné so súčasným stavom, nakoľko sa predpokladá zhruba rovnaké množstvo pochovávaných na cintoríne. Významným zdrojom hluku je vlastná premávka na ceste III/3430, ktorá však nemá priamy súvis s prevádzkou cintorína.
Vzhľadom na charakter využívania okolitých pozemkov (okolitá poľnohospodárska pôda, umiestnenie na hranici zastavaného územia mesta Veľký Šariš a vzdialenosť trvalo obývaných rodinných domov od pozemku nie je predpoklad výskytu významnejších negatívnych vplyvov počas trvania stavebných prác (hluk zo stavebnej činnosti), ktoré by tak nemali dočasne narušovať pohodu a kvalitu života trvale bývajúceho obyvateľstva v okolí posudzovanej stavby počas rekonštrukcie mosta.
Zdravotné riziká hlukom z realizácie a prevádzky navrhovanej stavby nie sú predpokladané.

Zdroje vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu
Podľa súčasných poznatkov možno za zdroj vibrácií počas výstavby pokladať najmä stavebné práce súvisiace s činnosťou ťažkých stavebných mechanizmov počas stavebných prác na jednotlivých stavebných objektoch pri rozšírení cintorína a súvisiacej nákladnej dopravy. Tento zdroj, resp. produkcia vibrácií, bude časovo obmedzený, len na obdobie ich realizácie.
Vibrácie počas prevádzky navrhovanej činnosti sa nepredpokladajú.
Počas realizácie stavby sa okrem krátkodobých činností spojených s prípadnými nátermi nepredpokladajú žiadne iné zdroje zápachu.

Vplyvy na archeologické lokality
Na základe dostupných podkladov neboli zistené informácie, že rozšírením cintorína vo Veľkom Šariši negatívne ovplyvnia objekty a lokality evidované z hľadiska národných kultúrnych pamiatok a pamiatkových území evidovaných v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR a z hľadiska evidovaných archeologických nálezov v dotknutej časti katastrálneho územia mesta Veľký Šariš.
Ak však dôjde v priebehu stavebných prác k archeologickým nálezom, je potrebné postupovať v zmysle platnej právnej úpravy o ochrane pamiatkového fondu.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky
Stavba nebude mať nepriaznivý vplyv na kultúrne hodnoty a historické pamiatky územia, pretože sa nachádzajú mimo priameho aj nepriameho dosahu stavby.

Vplyvy na archeologické náleziská
Podľa dostupných podkladov neboli v dotknutom území registrované archeologické nálezy. V prípade, že sa počas stavebných činností zistí archeologický nález, je potrebné postupovať v zmysle platného zákona č. 49/2002 Z. z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (pamiatkový zákon).
Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality
Vplyvy stavby na paleontologické náleziská a významné geologické lokality sa nepredpokladajú, pretože sa jednak v dotknutom území nenachádzajú.

Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (miestne tradície)
Navrhovaná stavba sa nachádza v ochrannom pásme existujúceho pohrebiska, ktoré sa rozšírením cintorína aktualizuje.

Vplyvy na dopravu
V ostatnom území mesta a v katastrálnom území mesta Veľký Šariš, na p.č. 3454/1, 3459/2, 3460 je plánovaná výstavba rozšírenia areálu mestského cintorína Veľký Šariš. Parcely susedia s cestou III/3430 a sú situované v ostatnom území obce, na okraji zastavaného územia mesta Veľký Šariš.
Plánovaná výstavba pozostáva zo siete komunikácií s existujúcim napojením na cestu III/3430. Cesta III/3430 je komunikácia kategórie približne C 7,5/60, funkčná trieda B2. SO 02 rieši sieť komunikácií pre novú plochu cintorína, vrátane prepojenia na komunikácie pôvodného cintorína. Z toho vyplýva navrhované dopravné napojenie pre ľahkú dopravu, t.j. osobné automobily a ľahké nákladné automobily.
V stavebnom objekte 02 sa nerieši úprava existujúceho napojenia cestu III/3430, ani existujúceho parkoviska pri cintoríne. Existujúce parkovisko je riešené s kolmým státím s kapacitou cca 38 parkovacích miest bude doplnené chodníkom.
V objekte SO 02 sa rieši výstavba siete účelových komunikácií, nástupnej spevnenej plochy ako aj chodníkov sprístupňujúcich existujúce parkovisko a jednotlivé plochy cintorína.
Výstavbou siete účelových komunikácií, nástupnej spevnenej plochy ako aj chodníkov pre peších sa vytvoria podmienky bezpečnej a pohodlnej prevádzky dopravy na cintoríne a tiež sa zabezpečia podmienky bezpečného a pohodlného pohybu peších. Vplyv hodnotíme ako pozitívny a trvalý.

Vplyvy na technickú infraštruktúru
V riešenom území sú existujúce inžinierske siete , ktoré majú svoje ochranné pásma: VSD a.s., VVS a.s. , SPP a.s., Telekom a.s. Predkladaný projekt rešpektuje ochranné pásma existujúcich inžinierskych sietí. Nepredpokladajú sa negatívne vplyv stavby na technickú infraštruktúru.

Súlad s platným územným plánom
Mesto Veľký Šariš má platnú územnoplánovaciu dokumentáciu Územný plán mesta Veľký Šariš (ÚPN–M Veľký Šariš), ktorý bol spracovaný v októbri 2010 (Ing. arch. Kužma, Ing. arch. Malinovský, Ing. arch. Vlčková a kolektív), schválenú uznesením Mestského zastupiteľstva (MsZ) č. 353/2010-3/XXIV zo dňa 25.11.2010, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN mesta Veľký Šariš č.5/2010, v znení Zmien a doplnkov 2013, schválených uznesením MsZ č. 349/2013-4/XVIII dňa 24.9.2013, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN č. 5/2013, a Zmien a doplnkov č.2, schválených 28.6.2018 uznesením MsZ č.940/2018-XXXII, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN č.1/2018.

Navrhovaná činnosť je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou mesta Veľký Šariš, do ktorej je rozšírenie cintorína na navrhovanej parcele dlhodobo plánované v platnom územnom pláne.

Obr.: Situovanie navrhovaného rozšírenia cintorína vo Veľkom Šariši v rámci platnej územnoplánovacej dokumentácie (návrh ÚPN z rokov 2010 a 2018)

Zdroj: mesto Veľký Šariš

Vyhodnotenie pôsobenia kumulatívnych vplyvov

V čase spracovania tejto dokumentácie nie sú v dotknutom území známe ďalšie aktivity, ktorých vplyvy by mohli kumulatívne pôsobiť s vplyvmi z posudzovanej činnosti navrhovaného rozšírenia cintorína.

Záver

Zmenou navrhovanej činnosti sa nepredpokladá zásadný nepriaznivý vplyv na jednotlivé zložky životného prostredia ani na zdravie obyvateľstva.

Iné požiadavky

V záujme obmedzenia negatívnych vplyvov na minimálnu mieru, je potrebné zo strany zhotoviteľa zabezpečiť realizáciu prác rýchlo a za dodržania všetkých kvalitatívnych podmienok, vrátane dodržania požiadaviek bezpečnosti pri práci. Od dodávateľa stavby sa všeobecne vyžaduje, aby minimalizoval negatívne účinky stavebnej činnosti na okolie stavby, pričom osobitnú pozornosť je potrebné venovať minimalizácii negatívnych zásahov a vplyvov na drevinovú vegetáciu rastúcu mimo dočasný a trvalý záber navrhovanej činnosti.

Zdôvodnenie stavby
Na existujúcom prevádzkovanom cintoríne sa končí disponibilita plôch pre nové hrobové miesta, čo vyvolalo potrebu zabezpečenia novej plochy pre pochovávanie na susediacej parcele, kde je možné využiť existujúcu infraštruktúru (dom smútku, vodovod, prípojka elektriny, novovybudované parkovisko pri cintoríne s kapacitou cca 38 miest na parkovanie, pripojenie na prístupovú cestu III. triedy č. III/3430, vhodnosť horninového prostredia na pochovávanie a pod.).
Navrhovaná a posudzovaná plocha na rozšírenie cintorína vo Veľkom Šariši všetky požadované požiadavky spĺňa, pričom sa nepredpokladajú významnejšie negatívne vplyvy s realizáciou a prevádzkou cintorína na tejto ploche.

Plnenie podmienok Záverečného stanoviska z posúdenia navrhovanej činnosti

Predmetná stavba **Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš, projektová dokumentácia v stupni DSP a pre zmenu navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z.** podlieha v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 24/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov zisťovaciemu konaniu – spracované je predmetné Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti, pričom v minulosti pri výstavbe cintorína na danej ploche nebola činnosť posudzovaná podľa uvedeného zákona. Pre túto stavbu z predchádzajúceho procesu posudzovania vplyvov na životné prostredie neboli stanovené špecifické podmienky.

Opatrenia na ochranu životného prostredia

V rámci projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie (DSP) predmetnej stavby rozšírenia cintorína v meste Veľký Šariš bolo na základe terénneho prieskumu projektantom i spracovateľom Oznámenia zistené, že realizácia stavby vyžaduje výrub drevín rastúcich mimo les na menších plochách, avšak tieto dreviny v zmysle požiadaviek platnej legislatívy (zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov) nemajú také plošné zastúpenie (nad 20 m^2 súvislej plochy mimo zastavané územie obce), aby sa vyžadovala potreba získania súhlasu na ich výrub od príslušného orgánu štátnej správy ochrany prírody a krajiny.

Technické a organizačné opatrenia
Zamerané na ochranu ovzdušia:
- pri činnostiach, pri ktorých môžu vznikať prašné emisie, je potrebné využiť technicky dostupné prostriedky na obmedzenie vzniku týchto prašných emisií (najmä úprava, doprava, skladovanie a používanie prašných materiálov),
- nedovoliť prevádzku mechanizácie a dopravných prostriedkov s nadmerným množstvom škodlivín vo výfukových plynoch – používať iba mechanizmy s dobrým technickým stavom,

Zameraná na ochranu pred hlukom a vibráciami:
- zabezpečiť, aby stavebné práce neprekračovali najvyššiu prípustnú hladinu hluku vo vonkajšom prostredí pre IV. kategóriu územia podľa prílohy k vyhláške Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí,
- používať iba stroje a zariadenia vhodné k danej činnosti a zabezpečovať ich pravidelnú technickú kontrolu a údržbu,
- pri výstavbe rešpektovať povolené limity hladín hluku určené platnými právnymi predpismi.

Zamerané na ochranu horninového prostredia a pôdneho krytu – humusovej vrstvy:
- pri zemných prácach súvisiacich so zásahom do podložia je nutné postupovať podľa doporučení inžiniersko-geologického prieskumu,

- pred realizáciou výkopových prác realizovať skrývku humusovej vrstvy a nakladať s ňou v zmysle platnej legislatívy ochrany pôdneho fondu,
- na povrchu územia sa nachádza súvislá vrstva navážok väčšinou charakteru jemnozrnných súdržných zemín tuhej až pevnej konzistencie o mocnosti 1,5-2,5 m. Pod toto navážkou sa nachádza súvislá vrstva prirodzených deluviálnych sedimentov, ktoré majú charakter čistých ílov tuhej až pevnej konzistencie. Vrstva deluviálnych sedimentov zasahuje do hĺbky väčšej ako 4,0 m. Tieto zeminy tu umožňujú bezproblémové vyhĺbenie hrobových miest s požadovanou hĺbkou minimálne 0,7 až 2,2 m. **Upozorňujeme však, že výkopy hrobov sa budú realizovať väčšinou v navážkach, kde hrozí zosunutie stien výkopov. Z tohto dôvodu sa odporúča z bezpečnostného hľadiska realizovať výkopy hrobov hlbšie ako 1,0 m s pažením!**

Zamerané na ochranu podzemných a povrchových vôd:
- zabezpečiť dobrý technický stav používaných strojov a strojných zariadení tak, aby neznečisťovali prípadnými únikmi nebezpečných látok (úkapy prevádzkových kvapalín) povrchovú a podzemnú vodu,
- zabezpečiť ochranu povrchových vôd pred znečisťujúcimi látkami zo stavebnej činnosti,
- navrhovanými stavebnými úpravami nezmeniť režim povrchových a podzemných vôd v území a ponechať súčasný prietočný profil vo vodnom kanáli oddeľujúcom plochu starého cintorína od novonavrhovaného,
- z hľadiska hydrogeologických pomerov sa tu hladina podzemných vôd nachádza v hĺbke väčšej ako 4,0 m, čo znamená, že aj hroby s hĺbkou 2,2 m splnia podmienku, že dno hrobu musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemných vôd.

Zamerané na nakladanie s odpadmi:
- zabezpečiť separáciu odpadov na stavbe a ich správne dočasné skladovanie, vrátane skladovania ostatných odpadov, prípadne oddeleného a zabezpečeného skladovania nebezpečných odpadov,
- po ukončení stavebných prác je zhotoviteľ povinný odstrániť všetky zvyšky stavebného materiálu zo stavby. Počas prevádzania stavebných prác je povinný priebežne odstraňovať vznikajúci odpad, vrátane komunálneho odpadu, jeho odvozom na určenú skládku.
- prebytočná zemina z výkopov sa použije v rámci stavby na spätné zásypy, prebytok sa odvezie na depóniu,
- zabezpečiť zneškodňovanie vznikajúcich odpadov oprávnenými organizáciami v zmysle platnej legislatívy v odpadovom hospodárstve.

Zamerané na ochranu drevín rastúcich mimo les:
- pri realizácii stavby prevádzať opatrenia, aby nedošlo k poškodeniu alebo zničeniu existujúcich drevín rastúcich mimo les v susedstve predmetnej plochy stavby, ktoré neboli špecifikované na výrub.

Zamerané na ochranu biotopov:
- pri realizácii stavby prevádzať opatrenia, aby neboli stavebnými prácami dotknuté biotopy v úseku mimo záberu stavby pri ploche nového cintorína, ktoré sa nachádzajú mimo obvod staveniska.

Zamerané na zvýšenie bezpečnosti chodcov a vodičov:
- počas stavebných prác zabezpečiť úsek cesty Veľký Šariš – Malý Šariš dopravným značením tak, aby sa riešila bezpečnosť pracovníkov na predmetnej stavbe, chodcov i vodičov v dotknutom úseku cesty III/3430.

Všeobecné technické opatrenia:
- dodržiavať všetky ochranné pásma technickej infraštruktúry,
- dodržiavať technologickú disciplínu,
- zabezpečiť po celú dobu stavebných prác podľa potreby účinné čistenie vozovky na ceste III/3430 riadnu údržbu a zjazdnosť využívaných prístupových ciest dodávateľmi stavby,

- pokiaľ realizáciou stavby dôjde ku kolízií s jestvujúcimi nadzemnými a podzemnými inžinierskymi sieťami, ak to bude potrebné, chrániť ich pred fyzickým poškodením uložením do chráničiek alebo preložiť do nových trás.

Ochranné pásma pozemných komunikácií a ochranné pásma inžinierskych sietí
Pri projektovaní stavby a vlastných stavebných prácach na ploche nového cintorína je potrebné dôsledne dodržiavať podmienky aj pre ochranné pásma (OP) pozemných komunikácií. Dokumentácia na stavebné povolenie rešpektuje **ochranné pásma pozemných komunikácií a ochranné pásma inžinierskych sietí** v nasledovnom rozsahu:
cesta III. triedy ..... 20 m od osi vozovky cesty
ochranné pásmo toku ..... 5 m od brehovej čiary (STN 75 2102 Úpravy riek a potokov)
verejné telekomunikačné siete .....1,5 m od osi vedenia

Kompenzačné opatrenia
- pre riešenú stavbu nie sú navrhované žiadne kompenzačné opatrenia. Stavba si nevyžaduje výrub drevín rastúcich mimo les vyžadujúcich povolenie na ich výrub, ani zásah do biotopov európskej sústavy chránených území Natura 2000. Projektová dokumentácia počíta s návrhom výsadby drevín (stromov a krov) na ploche nového cintorína.

Bezpečnostné opatrenia
- zabezpečiť na stavbe dodržiavanie požiadaviek z hľadiska protipožiarnej ochrany a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
- zabezpečiť na stavbe dodržiavanie podmienok z hľadiska ochrany pôdy a horninového prostredia, povrchových a podzemných vôd pred znečistením,
- v prípade výkopových prác dodržiavať požiadavky na zabezpečenie stability výkopu pred zosúvaním nespevnenej vrstvy zeminy a horninového prostredia.

Územno-plánovacie opatrenia
- zabezpečiť plynulosť a bezpečnosť premávky na ceste III/3430 v dotknutom úseku,
- zabezpečiť prevod pozemku navrhovaného rozšírenia cintorína do zastavanej časti obce na Katastri nehnuteľností,
- rešpektovať a vytvoriť podmienky pre zachovanie funkčnosti biotopov, s ktorými je plocha navrhovanej činnosti v dotyku.

Organizačné a iné opatrenia
- v prípade archeologických a paleontologických nálezov počas stavebných prác na základe požiadavky zákona č. 49/2002 Z. z o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov bude dodávateľ stavby informovať príslušný odborný ústav a v súvislosti so zabezpečením archeologického výskumu lokality podľa potreby zastaví stavebné práce.
- od zhotoviteľa stavby sa požaduje, aby:
    - na požiadanie pri odovzdaní stavby do užívania dokladoval spôsob nakladania s odpadmi, ktoré realizáciou stavby vznikli,
    - nedochádzalo k zmiešavaniu nie nebezpečného s nebezpečným stavebným odpadom.

Čistenie vozidiel pred výjazdom zo stavby vylúči navážanie nečistôt na verejnú cestnú komunikáciu III/3430, resp. na miestne spevnené komunikácie.
V záujme obmedzenia negatívnych vplyvov na minimálnu mieru, je potrebné zo strany zhotoviteľa stavby zabezpečiť realizáciu prác rýchlo za dodržania všetkých kvalitatívnych podmienok a dodržania bezpečnosti pri práci.
Od dodávateľa stavby sa všeobecne vyžaduje, aby minimalizoval negatívne účinky stavebnej činnosti na okolie stavby, najmä pri nakladaní so znečisťujúcimi látkami na stavbe, nakoľko stavebný objekt je situovaný pri vodnom kanáli.
Na lokalite uvažovaného rozšírenia cintorína v meste Veľký Šariš pôjde na základe vykonaných prieskumných prác o ukladanie ľudských pozostatkov do prevažne piesčito siltovitého (hlinitého) a piesčito ílovitého horninového prostredia s prirodzenou vlhkosťou okolo 20 %. Z tohto dôvodu sa navrhuje na uvedenej lokalite stanoviť dĺžku tlecej doby na minimálne **25 (slovom dvadsať päť)**

rokov. Presnú dĺžku tlecej doby stanoví vo svojom vyjadrení Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Prešove, pričom sa odporúča zohľadniť
praktické skúsenosti doterajšieho prevádzkovateľa cintorína v meste Veľký Šariš.

V. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

Navrhovaná činnosť rozšírenia cintorína v meste Veľký Šariš sa nachádza v Prešovskom kraji, v okrese Prešov, v k.ú. Veľký Šariš a navrhovaná činnosť je situovaná južne od zastavaného územia mesta. Lokalita existujúceho cintorína a plochy na jeho rozšírenie je napojená na cestu III/3430 Veľký Šariš – Malý Šariš.
Navrhovaná stavba **Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš** je situovaná na ul. ul. Tulčícka , 082 21 Veľký Šariš, k. ú. Veľký Šariš na parcelách Katastra nehnuteľností (KN):
parc. č. KN - C 3460 trvalý trávnatý porast - plocha riešeného územia z parcely - 8843 m^2
parc. č. KN - C 3454/1 trvalý trávnatý porast - plocha riešeného územia z parcely 2027 m^2
parc. č. KN – C 3459/2 zastavaná plocha a nádvorie - poľná cesta - plocha riešeného územia z parcely 396 m^2
parc. č. KN - C 1636/1 ostatná plocha - pozemok, na ktorom je cintorín - umiestnenie vodovodu v existujúcej uličke
parc. č. KN - C 1636/2 zastavaná plocha a nádvorie. Dom smútku - napojenie elektriky
parc. č. KN - C 1636/3 zastavaná plocha a nádvorie - pozemok využívaný podľa druhu pozemku - napojenie na vodovod, elektriku
Kapacitné údaje - počet hrobov:

klasické	239 x 2 miesta	=	478 miest
zelené	91 x 2 miesta	=	182 miest
urnové	198 x 2 miesta	=	396 miest
detské	10	=	10 miest
kolumbárium	90	=	90 miest
prírodné pochovávanie	48	=	48 miest

celkové množstvo pochovaných = 1204 miest
Existujúce parkovisko - počet parkovacích miest: cca 38, parkovisko je riešené z polovegetačných tvárnic, bez vodorovného dopravného značenia
Navrhovaná stavba je členená na nasledovné stavebné objekty:

SO 01 Architektúra
SO 02 Komunikácie a spevnené plochy
SO 03 Elektroinštalácie
SO 04 Verejné osvetlenie
SO 05 Verejný vodovod
SO 06 Sadovnícke úpravy

Plánovaná stavba bude situovaná v súlade s Územným plánom mesta Veľký Šariš. Navrhovaná stavba svojou prevádzkou nezhorší životné prostredie lokality. Nebude nepriaznivo vplývať na osvetlenie okolitých objektov, nebude ich tieniť a ani nebude okolitými objektmi tienená. Rovnako nebude zdrojom hluku v lokalite.
V zmysle prílohy č. 13. zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. stavba rozšírenia cintorína nepatrí medzi činnosti, ktoré podliehajú medzinárodnému posudzovaniu z hľadiska ich vplyvov na životné prostredie. Navrhovaná činnosť **„Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš“** svojím rozsahom a umiestnením v rámci východného Slovenska v okrese Prešov, ktorý nemá kontakt so štátnou hranicou, **nepredpokladá vznik negatívnych vplyvov presahujúcich štátne hranice Slovenskej republiky** (SR): vzdušnou čiarou od hranice SR s Maďarskom je posudzovaná stavba vzdialená cca 55 km, od hranice SR s Ukrajinou je stavba vzdialená cca 90 km a od hranice SR s Poľskou republikou je stavba vzdialená cca 35 km.
Navrhovaná činnosť je v súlade s platnou územnoplánovacou dokumentáciou mesta Veľký Šariš, do ktorej je rozšírenie cintorína na navrhovanej parcele dlhodobo plánované v platnom územnom pláne.
Navrhovaná činnosť svojím rozsahom - rozšírenie cintorína v meste Veľký Šariš - bude mať iba lokálne (miestne) a minimálne negatívne vplyvy. Lokalita pre navrhovanú činnosť sa nachádza na

hranici zastavaného územia mesta Veľký Šariš, pričom charakter navrhovanej činnosti, jej rozsah a vzdialenosť lokality cintorína od susedných štátov vylučuje vznik predpokladaných vplyvov presahujúcich štátne hranice.
Predkladané Oznámenie o zmene navrhovanej činnosti je vypracované v jednom variante riešenia navrhovanej činnosti v súvislosti s tým, že navrhovaná činnosť a jej umiestnenie je dlhodobo riešená a stabilizovaná v platnom územnom pláne mesta Veľký Šariš a priamo priestorovo a funkčne nadväzuje na vykonávanú činnosť pohrebníctva v danom meste, pričom budú využívané už vybudované objekty a infraštruktúra.

Použité podklady a literatúra

- Atlas krajiny SR, 1. vydanie. MŽP SR, SAŽP, 2002
- Atlas SSR. SAV, 1982
- Celoštátne sčítanie dopravy v roku 2015. SSC Bratislava, 11/2016
- Environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky. SAŽP CER Košice, 2010
- Hydrogeologická rajonizácia Slovenska. 2. vydanie, 1984
- Hydroekologický plán povodia Hornádu. MŽP SR, 2000
- Kvalita podzemných vôd na Slovensku v roku 2020. SHMÚ Bratislava. 2021
- Návrh Plánu rozvoja verejných vodovodov pre územie Prešovského krajana obdobie 2021-2027, príloha č. 6 Zoznam využívaných vodných zdrojov na zásobovanie pitnou vodou
- Plán manažmentu správneho územia povodia Hornádu. MŽP SR, 2015
- Príručka pre používanie máp bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek. Príručka pre bonitáciu poľnohospodárskych pôd. Tretie upravené vydanie. VÚPÚ Bratislava, 1996, ISBN 80-85361-19-1
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mesta Veľký Šariš 2015 - 2024. CARABEO-SK, s . r . o ., Banská Bystrica, 2015
- RNDr.Ján Grech-Penetra: Veľký Šariš – posúdenie hydrogeologických pomerov v mieste plánovaného rozšírenia mestského cintorína. 08-2021, Prešov
- „Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš, projektová dokumentácia v stupni DSP a pre zmenu navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z.“. STOA architekti plus, s.r.o., Prešov, 12/2022
- Spracovanie údajov zmonitorovania kvality povrchovej vody za rok 220. Príloha 4 Zoznam ukazovateľov nespĺňajúcich všeobecné požiadavky na kvalitu povrchovej vody podľa prílohy č. 1 NV č. 269/2010 Z. z. a prílohy č. 1 NV č. 167/2015 Z. z. v roku 2020 podľa čiastkových povodí a pre jednotlivé monitorovacie miesta. SHMÚ Bratislava, 2021
- Turistický atlas Slovensko. SHOCART, spol. s r.o., ISBN 978-80-7224-504-8, 10/2008
- Územný plán Prešovského samosprávneho kraja. Smerná časť, 2019
- Veľký Šariš - posúdenie hydrogeologických pomerov v mieste plánovaného rozšírenia mestského cintorína. RNDr. Ján Grech-Penetra, Prešov, 08/2021
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku, Vydavateľstvo SAV Bratislava, 1977
- Vodný plán Slovenska. MŽP SR, 2015
- Vodohospodárska bilancia SR. Vodohospodárska bilancia množstva podzemnej vody za rok 2020. SHMÚ Bratislava. 2021
- Všeobecne záväzná vyhláška Krajského úradu životného prostredia v Prešove č. 4/2005 z 5. mája 2005, ktorou sa vyhlasujú vody vhodné na kúpanie a určujú povrchové vody vhodné pre život a reprodukciu pôvodných druhov rýb
- Výkres č. 4 Koncepcie verejného technického vybavenia – vodné hospodárstvo. Územný plán Prešovského samosprávneho kraja, 2019
- webové lokality SSC, ŠOP SR, Prešovského samosprávneho kraja, mesta Veľký Šariš, GÚDŠ, VÚPOP,
- www.beiss.sk
- www.geoportal.gov.sk – vodohospodárska mapa M 1:50 000
- www.slovenskovkocke.sk
- www.statistics.sk
- zborníky SHMÚ Bratislava
- zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v platnom znení a súvisiace predpisy

VI. Prílohy:

1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona; v prípade, ak áno, uvedie sa číslo a dátum záverečného stanoviska, príp. jeho kópia.

2. Mapa širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v danej obci a vo vzťahu k okolitej zástavbe.

3. Výpis z katastra nehnuteľností.

4. Dokumentácia k zmene navrhovanej činnosti - pre navrhovanú činnosť je spracovaná projektová dokumentácia (PD) **pre stavebné povolenie (DSP) v podrobnostiach dokumentácie na realizáciu stavby (DRS)**. Spracovateľom PD je spoločnosť **STOA architekti plus, s.r.o.,** Slovenská 28, 08001 Prešov, 12/2022.

VII. Dátum spracovania

Prešov, december 2022

VIII. Meno, priezvisko, adresa a podpis spracovateľa oznámenia

Vypracoval:
Ing. Peter Chomjak
Ďumbierska 4, 080 01 Prešov
odborne spôsobilá osoba podľa § 60 a § 61 zákona, číslo oprávnenia MŽP SR 84/96 – OPV

Odborná spolupráca:
Mgr. Janette Dugasová

IX. Podpis oprávneného zástupcu navrhovateľa

JUDr. Viliam Kall, primátor mesta
Mesto Veľký Šariš
Námestie sv. Jakuba č.1, 082 21 Veľký Šariš

.....
JUDr. Viliam Kall, primátor mesta

PRÍLOHA č. 1

1. Informácia, či navrhovaná činnosť bola posudzovaná podľa zákona; v prípade, ak áno, uvedie sa číslo a dátum záverečného stanoviska, príp. jeho kópia.

Navrhovaná činnosť **„Rozšírenie cintorína, Veľký Šariš, projektová dokumentácia v stupni DSP a pre zmenu navrhovanej činnosti podľa zákona č. 24/2006 Z. z.“ nebola v minulosti posudzovaná podľa zákona č. 24/2006 Z. z.** o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. DSP na predmetnú stavbu bola vypracovaná, projektová dokumentácia rieši rozšírenie cintorína v meste Veľký Šariš. Dochádza k rozšíreniu plochy cintorína na pozemok v nadväznosti na existujúci prevádzkovaný cintorín, pričom sa využívajú už postavené inžinierske siete.
V tomto kontexte preto pre túto stavbu sú stanovené špecifické podmienky a stavba musí spĺňať všetky relevantné požiadavky stanovené platnou právnou úpravou v oblasti ochrany jednotlivých zložiek životného prostredia na Slovensku ako aj to, či je daná lokalita v zmysle zákona č.131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení zákona č.398/2019 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony vhodná pre zriadenie pohrebiska (cintorína).

PRÍLOHA č. 2

Mapa širších vzťahov s označením umiestnenia zmeny navrhovanej činnosti v meste Veľký Šariš a vo vzťahu k okolitej zástavbe je v texte Oznámenia na str. 17.

PRÍLOHA č. 3

3. Výpis z katastra nehnuteľností.

Navrhovaná činnosť rozšírenia cintorína v meste Veľký Šariš sa realizuje v **k.ú. Veľký Šariš na parcele „C“ Katastra nehnuteľností (KN) č. 3460:**
- list vlastníctva (LV) č. 7358:

- druh pozemku - trvalý trávny porast,
- umiestnenie – pozemok je umiestnený mimo zastavaného územia obce,
- výmera parcely je 16 812 m^2,
- vlastník: Mesto Veľký Šariš, Nám. sv. Jakuba 1, Veľký Šariš, 082 21, SR, IČO: 327972.

List vlastníctva je možné vyhľadať na webovej lokalite:
https://zbgis.skgeodesy.sk/mkzbgis/sk/kataster

Ostatné prílohy:

- Fotopríloha
- Prehľadný výkres – zastavovacia situácia 1 : 500

FOTOPRÍLOHA

(foto: Ing. Peter Chomjak, júl 2022)

Foto 1: Plocha starého cintorína vo Veľkom Šariši (vľavo v pozadí) a plocha rozšírenia cintorína (vpravo za plochou existujúceho parkoviska v popredí) - pohľad z cesty III/3430 východným smerom.

Foto 2: Pohľad na charakter vegetácie (pionierske a ruderálne druhy) na zarovnanej ploche navrhovaného rozšírenia cintorína, vpravo je časť plochy súčasne využívaného cintorína.

Foto 3: Dopravné napojenie parkoviska pri starom i navrhovanom cintoríne (odbočka vpravo) na cestu III/3430 pri vjazde do mesta Veľký Šariš zo smeru Malý Šariš.

Prehľadný výkres – zastavovacia situácia 1 : 500

